Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 10 апрель 1974 йил, чоршанба ◆ № 84 (15.864). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

КАПИТАЛ ҚУРИЛИШГА БАҒИШЛАНГАН РЕСПУБЛИКА КЕНГАШИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети капитал қурилиш плани ва социалистик мажбуриятлари қандай бажарилаётганлигини кўриб чиқди. Республикада капитал қурилиш катта ҳажмда тез суръатлар билан олиб борилмоқда. Беш йилликнинг белгиловчи—1974 йилнинг биринчи кварталида ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 16 процент кўп капитал маблағлар ўзлаштирилди.

Шу билан бирга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети капитал қурилиш бўйича 1974 йилги социалистик мажбуриятлар ва давлат плани зўр-базўр бажарилаётганлигини таъкидлаб ўтди. I квартал планида кўзда тутилган баъзи ишлаб чиқариш қувватлари ва объектлари ишга туширилмади, Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги, «Главсредазирсовхозстрой», Қишлоқ қурилиши министрлиги ҳамда Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги пудрат қурилиш-монтаж ишлари квартал планини бажармадилар. Натижада капитал маблағларнинг тегишли самарадорлигига эришилмаяпти. Ишларни сифатсиз бажариш фактлари бор.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети йилнинг биринчи ярмида капитал қурилиш соҳасидаги иш якунлари юзасидан республика кенгашини чақиришга қарор қилди. Кун тартибига:

—1974 йилги социалистик мажбуриятлар қандай бажарилаётганлиги ва капитал қурилиш планларини муваффақиятли туғаллашни таъминлаш вазифалари тўғрисидаги масала қўйилади.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев шу масала юзасидан докладчи қилиб тасдиқланди.

Кенгашда бу масала юзасидан Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги (ўртоқ Омеров), Қишлоқ қурилиши министрлиги (ўртоқ Носиров), Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги (ўртоқ Мамарасулов). Автомобиль йўлларини қуриш ва ишлатиш министрлиги (ўртоқ Қаюмов). Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигининг (ўртоқ Бородавко), Главташкентстрой (бошлиғи ўртоқ Саркисов), Узглавводстрой (бошлиғи ўртоқ Чернов), «Главсредазирсовхозстрой»нинг (бошлиғи ўртоқ Ҳамроев) ва «Узколхозстрой» бирлашмасининг (раиси ўртоқ Ашуров) ҳисоботларини тинглашга қарор қилинди.

ДЕҲҚОН ҲАРАКАТИ—ҲОСИЛ БАРАКАТИ

Титовчилар ташаббусига қўшиламиз

МАРДНИНГ ЎРНИ МАЙДОНДА

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Олмаотадаги тантанали мажлисда сўзлаган нутқи совхозимиз ишчиларини янги меҳнат зафарларига чорламоқда. Ҳозир ана шу тарихий нутқ руҳида яшаб меҳнат қилмоқдамиз. Шундай қизғин кунларда Ильич районидаги Титов номли совхоз партия ташкилотининг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада интенсивлашга коллективни сафарбар этиш юзасидан белгилаган тадбирлари эълон қилинди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бу тадбирларни маъқуллади.

Совхозимиз коллективи ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқини зўр қизиқиш билан ўрганмоқдалар, айни кезда титовчилар тадбирлари асосида пахта, сут, гўшт ва бошқа хил маҳсулотлар етиштиришни кўпайтиришга қаратилган тадбирлар белгиламоқдалар.

Белгиловчи йилда 9000 тонна пахта етиштириш мажбуриятини олган эдик. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқидан илҳомланиб, 10 минг тонна «оқ олтин» тайёрлаш ҳақида қўшимча мажбурият олдик. Гектаридан олинадиган ҳосилни бир йилда уч центнер кўтаришга қарор қилдик. Етиштириладиган ҳосилнинг асосий қисмини машиналарда териб оламиз. Ҳозирданоқ шуни кўзда тутиб иш олиб бормоқдамиз.

Совхозимиз кўп тармоқли хўжаликдир. Ўтган йили ҳамма тармоқлар бўйича маҳсулот етиштириш планлари ошириб бажарилди. Давлатга планда кўзда тутилган 5 миллион сўмлик ўрнига 8 ярим миллион сўмлик қишлоқ хўжалик маҳсулотлари, шу жумладан пахта етказиб берилди. Соф фойда 2 миллион 814 минг сўмни ташкил этди.

Титовчи ҳамкасб дўстларимиз пахта ҳосилдорлигини оширишга қаратилган бир қатор таклифларни ўртага ташладилар. Жумладан, пахта-беда алмашлаб экишни янада кенгроқ жорий этиш зарурлигини таъкидладилар. Бу фикрга тўла қўшиламиз. Алмашлаб экишни кенг қўллаш фақат пахта ҳосилдорлигини оширибгина қолмасдан, чорва моллари озуқа базасини мустаҳкамлашда ҳам катта роль ўйнайди. Биз шуни ҳисобга олиб, белгиловчи йилда бедазорларни анча кенгайтирдик.

Бу йил совхозимиз бўйича 500 тонна сут, 170 тонна гўшт етиштириш, ҳар бош сигирдан соғиб олинаётган сутни ўртача 2500 литрга етказиш кўзда тутилмоқда. Бунинг учун мустаҳкам озуқа базасига эга бўлишимиз керак. Алмашлаб экишни кенг қўлланиш ана шу яхши ниятимизни рўёбга чиқариш имконини беради. Беда экишни барвақт тугалладик, майдонларни кенгайтириш, органик ўғитлардан самарали фойдаланиб, ҳосилдорликни оширишга қаратилган чоралар кўряпмиз.

Ерларимизнинг бир қисми шўрхокдир, мелиорация ишларини яхшилаб, ўғитлардан оқилона фойдаланиб ҳосилдорликни кўтариш бош вазифамиздир. Шўр ювишни вақтида ўтказдик, зовурларни қазиб, сизот сувни ер сатҳидан анча пасайтирдик. Лекин баҳорда ёғингарчиликлар бўлиши туфайли қатқалоқ юзага келяпти. Катта майдонларга чигит экиб бўлинди. Бундай кезда қатқалоқ айниқса зарар етказиши мумкин. Вазиятни ҳисобга олиб, ер етилиши билан чигит экилган майдонларда ҳам, чигит экилмаган майдонларда ҳам қатқалоқни юмшатиш чораларини кўрмоқдамиз. Мавжуд техника воситаларининг ҳаммасини шу мақсад йўлига сафарбар этдик. Остон Жўраев, Айтбек Бердибековлар бошчилик қилаётган пахтачилик бўлимларида дала ишлари айниқса уюшқоқлик билан ўтказилмоқда.

Суғориладиган ерлар катта бойлигимиздир, унинг ҳар қаричидан маълум мақсадни кўзлаб фойдаланиш, ер қандай маҳсулотларни беришга қодир бўлса, ҳаммасини ола билиш деҳқонлар учун ҳам фарз, ҳам қарздир. Шу жиҳатдан олганда ерларимиз турлича тупроқ тузилишига эга эканини айтиб ўтиш ўринлидир. Соз тупроқли, ўртача унумдор тупроқли ерлар билан бир қаторда унумдорлиги паст ерларимиз ҳам бор. Ҳамма ерлардан бир хил — юқори ҳосил олганимиздагина 10 минг тонналик маррани эгаллашимиз мумкин. Шуни эътиборга олиб, нисбатан паст ҳосилли ерларни тупроқ картограммасига амал қилган ҳолда ўғитлаш тадбирларини белгиладик, ҳар қандай шароитда ҳам ҳар гектар ерга ўртача 10-12 тонна органик ўғит соламиз, минерал ўғитлардан эса тупроқ картограммасига амал қилиб фойдаланамиз. Гектаридан 38-40 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариш учун курашаётган Х. Раҳмонқулов, А. Нуралиев, Т. Бойқулов, Б. Саманов, А. Аҳмедов ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларда деҳқончилик маданиятини кўтариш соҳасида катта ишлар олиб борилмоқда.

Кези келганда шуни ҳам айтиш керакки, бу йил кераксиз уватлар, мувақкат суғориш тармоқлари, йўлларни бутунлай тугатдик, йўлларнинг четларини бегона ўтлардан тозаладик. Бу билан аввало, пахта майдонини анча кенгайтирдик, қолаверса, ҳашаротлар тарқалишининг олдини олдик.

Совхозимизда механизаторларнинг ажойиб отряди камол топди. Биз улар билан ҳақли равишда фахрланамиз. Г. Эрназаров, И. Бойқулов, Х. Каримов, Б. Агибоев, А. Устенов, Б. Ҳасанов, С. Беков каби механизаторларимиз кунлик чигит экиш, ер текислаш, бороналаш топшириқларини мунтазам ошириб адо этмоқдалар. Бу йил биринчи марта карталарни механизаторларга доимий қилиб бириктиб чиқдик, ким қайси пайкалга чигит экқан бўлса, ўша пайкалда ғўза парвариши ўтказади, кўчатлар сонининг бир хил қалинликда бўлишини таъминлайди. Йил охирига борганда ҳосилдорликдан келадиган даромаддан бўлим бошқарувчиси ёки бригадир билан баравар шахсий манфаат кўради.

Ўртоқ Л. И. Брежнев Олмаотадаги тантанали мажлисда сўзлаган нутқида чорвачиликни ривожлантириш масалаларига алоҳида тўхталди, бунинг учун озуқа базасини мустаҳкамлаш зарурлигини уқтирди. Биз ҳамма резервларни ҳисоблаб чиқиб, совхозимизда чорвачиликни пахтачилик даражасига кўтариш мумкин деган хулосага келдик.

Мисол учун маккажўхори етиштиришни олиб кўрайлик. Бу йил 170 гектар майдонда уруғлик маккажўхори ўсимлиги ўстириб, гектаридан камида 70 центнердан дон оламиз. Ундан ташқари 200 гектар майдоннинг маккажўхорисидан 4 минг тонна силос бостиришга етадиган миқдорда кўкпоя етиштирамиз. Бедапоялар ҳосилдорлигини оширамиз, 2 минг тонна сенаж тайёрлаймиз. Хуллас, ҳар бош қорамол ҳисобига ўртача 10 тонна силос ва сенаж тайёрланишини таъминлаймиз.

Табиий пичанзорларнинг ҳосилдорлигини ошириш ҳам диққат марказимизда бўлмоқда. Ҳисоб-китобларга қараганда белгиловчи йилда 2 минг тонна дағал хашак тайёрлаш имкониятларимиз бор. Сабзавотларнинг чиқиндилари, илдизи, озуқабоп экинлардан фойдаланишни ҳам яхшилаймиз. Шундай қилиб, ҳар бош қорамолни семиртириб, тирик вазнини ўртача 450 килограммга етказиб гўштга топширамиз. Чорва биноларини қуриш, оғир меҳнат талаб қиладиган ишларни механизациялашни кучайтирамиз.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқидан илҳомланган, титовчилар ташаббусига қўшилган совхозимиз коллективи белгиловчи йил топшириқларини ҳамма турлари билан ошириб бажариш учун бутун куч-ғайратларини сафарбар этадилар, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик юбилейини муносиб туҳфалар билан кутиб оладилар.

З. САТТОРОВ,
Ворошилов районидаги «Социализм» совхозининг директори.

З. ТОЖИЕВ,
бош агроном.

ПЕШҚАДАМЛАР

Бу йилги баҳор Бухоро область Ромитан районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхози пахтакорлари учун ҳам қутлуғ келди. Улар баҳорни барча экиш техникасини мавсумга шай қилиш билан қаршиладилар. Совхоз механизаторлари чўл бағридан 700 гектар ер ўзлаштириб, шундан 254 гектарини пахта майдонига қўшдилар. Қолган қисмида эса мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазилди. Асрий уйқуда ётган бу ерлар ҳадемай боғроғларга айланади.

Иш қуролинг соз бўлса, машаққатинг оз бўлур деганларидек, янги ўзлаштирилган майдонларга ҳам, кузда сифатли ҳайдалиб, маҳаллий ўғитларга тўйдирилган ерларга ҳам чигит экиш қизғин бошланди. Ерга барака уруғи қадаш даврида барча ишчилар, айниқса механизаторлар ғоят уюшқоқлик кўрсатиб ишладилар. Натижада қисқа муддатда 3800 гектар майдонга чигит экиб бўлинди.

Рапортга имзо қўйганлар орасида Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Муяссар Барноева раҳбарлик қилаётган учинчи бўлим, шу бўлимнинг пешқадам бригадири Дониёр Муҳамедов, 6-бўлимнинг Роҳат Раҳматова раҳбарлик қилаётган бригадалари бор. Роҳатой Раҳматова бошлиқ бригада пахтакорлари қўриқ ердан очилган 80 гектар ерга чигит қададилар. Улар ҳосилдорликни 30 центнерга етказишга бел боғладилар.

Беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йили мўл ҳосили учун барака уруғи қисқа муддатларда қадалган экан, совхоз миришкорлари, албатта, 3800 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 33 центнердан «оқ олтин» олдик, деб ғалаба рапортига ҳам областда биринчилар қатори имзо чекадилар.

Штатсиз фотомухбиримиз Ж. Тўраев куни кеча шу хўжаликда бўлиб, экиш илғорларини суратга тушириб қайтди. **Суратларда:** 1. 3-бўлимнинг олтинчи бригадасида чигит экишда актив қатнашган (чапдан) тракторчи Нор Ниёзов, сеялкачи Собир Жўраев ва бригада бошлиғи Дониёр Муҳамедов ўртоқлар. 2. Чигит экиш пешқадами Ҳаёт Султонов.

Л. И. БРЕЖНЕВ МУЖИБУР РАҲМОННИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев 9 апрель куни Кремлда Бангладеш Халқ Республикасининг Бош министри шайх Мужибур Раҳмонни қабул қилди.

Л. И. Брежнев билан М. Раҳмон ўртасида дўстона ва самимий вазиятда ўтган суҳбат чоғида Совет Иттифоқи билан Бангладеш Халқ Республикаси ўртасидаги муносабатларни янада ривожлантириш йўллари тўғрисида, шунингдек ҳозирги халқаро аҳволнинг энг муҳим проблемалари хусусида фикрлашиб олинди. Фикрлашув муҳокама қилинган масалалар юзасидан иккала томоннинг позициялари тамомила бир хил эканлигини кўрсатди. Совет Иттифоқи билан Бангладеш Халқ Республикаси ўртасидаги дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорликни иккала мамлакат халқларининг бахт-саодати йўлида, империализмга ва янги мустамлакачиликка қарши, тинчлик ва социал тараққиёт учун кураш манфаатлари йўлида янада ривожлантиришга иккала томоннинг интилаётганлиги таъкидлаб ўтилди.

Мужибур Раҳмон Совет Иттифоқида ўзига ва оила аъзоларига эътибор ва самимий иззат-икром кўрсатилганлиги учун астойдил миннатдорчилик изҳор этди.

Л. И. Брежнев Бангладеш халқининг бахт-саодати ва тинчлик иши йўлидаги фаолиятида Бош министрга сиҳат-саломатлик ва янги муваффақиятлар тилади.

Суҳбатда: КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг референти Е. М. Самотейкин, СССР Ташқи ишлар министрлиги Жанубий Осиё бўлими мудири вазифасини бажарувчи В. П. Степанов, шунингдек Бангладеш Халқ Республикасининг СССРдаги элчиси Ш. Раҳмон, Бош министрнинг секретари А. Раҳим, Бангладеш Ташқи ишлар министрлигининг бош директори М. М. Р. Карим ҳозир бўлдилар. (ТАСС).

МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

9 апрелда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов Тошкентда темир йўл транспорти, граждан авиацияси, автомобиль транспорти, йўл хўжалиги, СССР Алоқа министрлиги корхоналари ва ташкилотларининг ходимларига СССРнинг орден ва медалларини топширди. Бу ходимлар 1973 йилги планларини ва қабул қилган социалистик мажбуриятларини тўла ва ошириб бажарганликлари учун шу мукофотларга сазовор бўлган эдилар.

Н. М. Матчонов мукофотларни топширгач, ўрнак кўрсатган ўртоқларни самимий табриклади, уларга меҳнатда янги муваффақиятлар тилади. (ЎзТАГ).

ЧИГИТ ЭКИШ ҚАНДАЙ БОРМОҚДА

Республика областларида чигит экишнинг бориши тўғрисида шу йил 9 апрелга бўлган маълумот

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — план (минг гектар ҳисобида); учинчи стун — бир кунда экилгани (минг гектар ҳисобида), тўртинчи стун — жами экилган майдон (минг гектар ҳисобида); бешинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида.

Андижон	184,9	14,2	140,2	75,8
Жиззах	117,2	1,6	87,4	74,6
Сурхондарё	136,0	5,3	91,1	67,0
Наманган	133,0	7,7	71,4	53,7
Фарғона	191,0	10,8	59,0	30,9
Қашқадарё	127,0	—	38,9	30,6
Бухоро	163,0	0,1	43,9	26,9
Тошкент	139,9	1,1	27,2	19,4
Самарқанд	174,0	0,5	31,6	18,2
Сирдарё	130,0	0,3	23,4	18,0
Хоразм	106,1	—	—	—
ҚҚ АССР	123,0	—	—	—
Республика бўйича:	1725,0	41,6	614,1	35,6

ТЕЗ, СОЗ ВА АРЗОН ҚУРАЙЛИК

Ўзбекистон ССР қурилиш, монтаж министрликлари ҳамда идоралари томонидан 1974 йил январь-март ойида пудрат қурилиш ва монтаж ишлари планининг бажарилиши тўғрисида

МАЪЛУМОТ

(Биринчи стун—март ойи планининг бажарилиш проценти. Иккинчи стун—1974 йилнинг январь-март ойларида қилинган иш. Учинчи стун—1973 йилнинг шу давридагига нисбатан 1974 йилнинг январь-март ойларида қилинган иш процент ҳисобида).

Қурилиш министрлиги	101	97	102
Қишлоқ қурилиши министрлиги	112	99	106
Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги	107	106	98
«Узколхозстрой»	108	103	103
«Главташкентстрой»	109	104	102
Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги	99	95	116
«Узглавводстрой»	110	106	110
Автомобиль йўлларини қуриш ва ишлатиш министрлиги	102	106	106
«Главсредазирсовхозстрой» (Ўзбекистон территорияси бўйича)	92	97	108

Умуман республикада 1974 йил январь-март ойларида давлатнинг марказлаштирилган капитал маблағлари ўзлаштирилди ва 1973 йилнинг январь-март ойларидагига нисбатан қурилиш-монтаж ишлари 16 процент кўп бажарилди.

Қурувчилар ва монтажчиларнинг вазифаси апрель ойида май олди социалистик мусобақасини кенг авж олдириш асосида., биринчи кварталда қурилиш-монтаж ишларини бажаришда вужудга келган қолоқликни тугатишдан, апрель ойи учун назарда тутилган қувватлар ва уй-жой ҳамда маданий-маиший объектларни ишга туширишдан иборатдир.

СЎНГГИ СОАТДА

ФКП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ПАРИЖ, 9 апрель. (ТАСС). Парижда Франция Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум ФКП Бош секретари Ж. Маршенинг президент сайлови тўғрисидаги докладини тинглади ва маъқуллади.

ФКП Марказий Комитети, дейилади пленумнинг резолюциясида сиёсий бюронинг фаолиятини маъқуллайди. Унинг фаолияти уч сўл партиянинг ягона номзод кўрсатишга қарор қилиш имконини берди.

Марказий комитет французларга мурожаат қилиб, сўл кучлар қўшма ҳукумат программасини амалга оширишга шароит яратмоқ учун республика президенти лавозимига сўл кучлар кўрсатган ягона номзод — Ф. Миттеран учун овоз беришга даъват этди.

Франция Компартияси, дейилади резолюцияда, меҳнаткашлар, демократлар, ватанпарварлар сўл кучларнинг бирдан-бир номзодига овоз беришлари учун ҳамма куч-ғайратини сарфлайди.

ХАВФСИЗЛИК КЕНГАШИНИНГ ҚАРОРИ

НЬЮ-ЙОРК, 9 апрель. (ТАСС). БМТ Хавфсизлик Кенгаши Яқин Шарқдаги БМТ фавқулодда кучларининг ваколат муддатини 1974 йил 24 октябргача чўзди.

Хавфсизлик Кенгашининг қарорида айтиладики, Миср қўшинлари билан Исроил қўшинларини ўзаро чекинтириш Яқин Шарқ проблемасини бартараф этиш борасида қўйилган дастлабки қадамгина бўлиб, БМТ фавқулодда кучлари операцияларини давом эттириш Миср — Исроил секторидаги ҳозирги осойишталикни сақлаб туриш учунгина эмас, шу билан бирга керак бўлиб қолган тақдирда, Яқин Шарқда одилона ва мустаҳкам тинчлик ўрнатиш борасида бундан кейин сарфланадиган куч-ғайратларга ёрдам кўрсатиш учун ҳам зарурдир.

Хитой делегацияси Яқин Шарқ масаласини муҳокама қилишда четда туражагини айтиб, ушбу резолюцияни қўллаб-қувватлашни рад этди.

ТАЙЁРГАРЛИК КОМИТЕТИНИНГ СЕССИЯСИ ТАМОМ БЎЛДИ

ЖЕНЕВА, 9 апрель. (ТАСС). Ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги шартномага амал қилишини қараб чиқиш мақсадида конференция чақиришга тайёргарлик кўрувчи комитетнинг биринчи сессияси бу ерда ўз ишини тамомлади. Комитет конференцияни 1975 йил май ойида чақиришни дастлабки тарзда тавсия қилди.

Тайёргарлик комитетининг иккинчи сессияси 1974 йил 26 августдан 6 сентябргача ўтади.

Расмий ахборот

СССР ДАВЛАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ҚАЙТИБ КЕЛДИ

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний бошчилигидаги СССР давлат делегацияси 8 апрелда Париждан Москвага қайтиб келди. Делегация Франция Республикаси Президенти Жорж Помпидунинг вафоти муносабати билан ўтказилган расмий маросимда иштирок этди.

Совет Иттифоқининг Давлат байроғи билан безатилган Внуково аэродромида делегацияни Ю. В. Андропов, М. С. Соломенцев ўртоқлар ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар. (ТАСС).

Н. В. ПОДГОРНИЙ Ж. МАРШЕ БИЛАН УЧРАШДИ

ПАРИЖ, 8 апрель. (ТАСС махсус мухбири). Франция Республикасининг Президенти Ж. Помпиду вафот этганлиги муносабати билан расмий маросимда иштирок этмоқ учун Парижга келган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний Франция Компартиясининг Бош секретари Ж. Марше билан учрашди. Учрашув чоғида КПСС билан ФКП ўртасидаги қардошларча ҳамкорликни янада ривожлантириш масалалари юзасидан фикрлашиб олинди.

Учрашув ҳар икки партия ўртасидаги муносабатлар характерига мос бўлган дўстона ва самимий вазиятда ўтди.

Учрашувда Франция томонидан — Франция Компартияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари, Марказий Комитет секретарлари Р. Леруа ва Г. Плиссонье, Франция Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси, Франция Компартияси Марказий Комитети ташқи сиёсий бўлимининг мудири Ж. Канапа, Совет томонидан—КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. А. Кириллин, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССРнинг Франциядаги элчиси С. В. Червоненко, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ёрдамчиси В. В. Кортунов иштирок этдилар.

А. А. ГРОМИКО К. ВАЛЬДХАЙМ БИЛАН УЧРАШДИ

НЬЮ-ЙОРК, 9 апрель. (ТАСС). Кеча БМТ Бош секретари К. Вальдхайм КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико шарафига нонушта зиёфат берди.

Бўлиб ўтган суҳбат чоғида А. А. Громико билан К. Вальдхайм БМТ Бош ассамблеясининг бугун очиладиган VI махсус сессиясига тааллуқли бир қанча масалалар хусусида фикрлашиб олдилар.

ТОШКЕНТДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

Ўзбекистонда бир неча кун меҳмон бўлган Греция Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Харилаос Флоракис 9 апрелда Тошкентдан жўнаб кетди.

Аэропортда Греция Компартияси Тошкент партия комитети бюросининг аъзолари Я. Партакилудис, Г. Ритас, Х. Саиидас, Я. Кипарисис, Х. Флоракисни кузатиб қолдилар. Кузатувчилар орасида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. А. Хўжаев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ташкилий-партиявий ишлар бўлимининг мудири Г. М. Орлов бор эди.

(ЎзТАГ).

Тўққизинчи беш йилликнинг сўнгги йили ҳисобига меҳнат қилаётган ишчиларни Чирчиқдаги электрохимия комбинатида кўплаб учратасиз. Комбинат коллективи бу йил планга қўшимча минглаб тонна аммиак, 17 минг тонна минерал ўғитлар ишлаб чиқариш мажбуриятини олган. Ана шу юксак мажбурият асосида ишлаётган комбинат меҳнат аҳли биринчи квартал планларини ошириб адо этди. Суратда: ремонт-механика цехининг илғор ишчилари (чапдан) Сергей Шпилев, Святослав Горбунов ва Алексей Христенко ўртоқлар. Улар 1975 йил ҳисобига маҳсулат ишлаб чиқаряптилар.

А. Тўраев фотолари.

20 АПРЕЛЬ — КОММУНИСТИК ШАНБАЛИК

● **ТОШКЕНТ.**

«Қизил тонг» тикувчилик фирмаси «Қизил шанбалик»ка тайёргарликни тугатди. Коммунистик шанбаликни ўтказиш учун бу ерда тузилган штаб корхона раҳбарларига шундай рапорт берди.

Йигирманчи апрелда икки минг тикувчи иш ўрнида бўлади. Улар фирмада зарбдор меҳнат куни деб эълон қилинган байрам кунида эркаклар, хотин-қизлар ва болаларнинг 1800 та пальтосини тикадилар. Корхона «конвейерида» сунъий мўйнадан кўркам пўстин, хотин-қизлар плашчи, эркаклар пальтоси ва бошқа хил харидорбоп кийимлар тикиб чиқарилади. Шу маҳсулотнинг ҳаммаси тежалган материаллардан тикилади.

● **ТАХИАТОШ.**

«Тахиатошгидроэнергострой» бошқармасининг коллективи москваликлар ташаббусини қўллаб-қувватлаб, «Қизил шанбалик»ни энг серунум кунга айлантиришга қарор қилди. Йигирманчи апрель эрталаб, гидроиншоот қурувчиларининг ҳаммаси — 1500 киши ўз объектларига чиқади. Шанбалик штаби ҳар бир коллектив учун бутун иш кунига конкрет вазифа белгилаб қўйди.

(ЎзТАГ).

16 июнь — СССР Олий Советига сайловлар куни

ТАРАДДУД

Хўжайли районида СССР Олий Советига сайловларга тайёргарлик ишлари авж олдирилди. Сайловолди агитация ва пропаганда ишлари яхши йўлга қўйилмоқда. Ленин номли колхоз партия комитети агитаторлар, сиёсий ахборотчилар, лекторлар, ишлаб чиқариш илғорлари иштирокида йиғилиш ўтказди. Уларга сайловолди тушунтириш ишлари бўйича тавсиялар берилмоқда. Агитаторлардан Т. Исмоилов ўтказган лекция ва суҳбатлар сайловчиларда яхши таассурот қолдирипти. У «16 июнь — СССР Олий Советига сайлов куни», «Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги», «Ўзбекистон ССРнинг асосий пахта базаси», «Қорақалпоғистон қишлоқ хўжалиги» каби темаларда суҳбатлар ўтказди. Колхоз аъзолари ва механизаторларга бу кунларда рўй бераётган жаҳондаги муҳим воқеалар ҳақида гапириб берди.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

АГИТАТОРЛАР ЧЎПОНЛАР ҲУЗУРИДА

БОЙСУН. (ЎзТАГ). Бойсун район партия комитети ташкил қилган автоагитпоезд дастлабки сайловолди сафарини қилди. Бу поезд олис Чилонзор ва Белқорақ участкаларида бўлди. Бу ерда «Сайробо» қўйчилик совхозининг чўпонлар бригадалари турибди. Район партия комитетининг инструктори Аҳмад Рўзиқулов чорвадорлар ўртасида Совет сайлов системаси тўғрисида лекция ўқиди. Автоагитпоезд составига кирувчи «Шалола» халқ ансамблининг ҳаваскор артистлари концерт бердилар. Поезднинг маршрути харитасида тоғдаги овлоқ чорвачилик участкалари ҳам бор.

Сайловга тайёргарлик кунларида Бойсунда ва район қишлоқларида юзга яқин агитпункт ишлайди. Буларнинг учдан бир қисмидан кўпроғи янгидан очилган агитпунктлардир. Работ қишлоғида ана шундай янги агитпунктлардан бири ишлай бошлади. Бу ерда сайловчилар билан дастлабки суҳбатлар ўтказилди.

БУХОРО САЙЛОВГА ТАЙЁРЛАНМОҚДА

БУХОРО. (ЎзТАГ). Октябрь 10 йиллиги номли Бухоро пиллачилик фабрикаси коллективи СССР Олий Советига бўлажак сайловга актив тайёрланмоқда. Ишчилар клубидаги агитпунктда Совет сайлов системаси, СССР гражданларининг Конституциядаги ҳуқуқлари тўғрисида, Ўзбекистонда ва Бухоро областида Совет ҳокимияти йиллари мобайнида бўлиб ўтган ўзгаришлар ҳақида ҳикоя қилувчи виставка уюштирилган.

Элликдан ортиқ агитаторлар «СССР Олий Советига сайлов тўғрисидаги Низом»ни тушунтиришга киришдилар. Муборак Каримова, Исмоил Очилов, Зоя Михайлова ва бошқа агитаторлар сайловчилар билан бир неча марта суҳбат ўтказдилар.

Қоракўл заводи, Октябрь 40 йиллиги номли зардўзлик фабрикаси, ип газлама комбинати ва шаҳардаги бошқа корхоналар ҳамда муассасаларнинг партия ташкилотлари ажратган агитаторлар сайловга тайёргарликни бошлаб юбордилар.

ЕР — ХАЗИНА

МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАР ИШ ТАЖРИБАСИДАН

Ер давлат мулки — умумхалқ бойлигидир. Уни асраб-авайлаш, илмий асосда фойдаланиш ва муҳофаза қилиш, тупроқни шамол ва сув эрозиясидан сақлаш, унумдорлигини ошириш энг муҳим талаблардандир. Бинобарин, район партия, совет ташкилотлари ва қишлоқ хўжалик органлари, ҳамда маҳаллий Советлар ердан тўғри фойдаланиш масаласига ҳамиша жиддий эътибор бермоқдалар.

Янгиқўрғон Наманган областининг шимолий зонаси, тоғлик районлардан ҳисобланади. Шунинг учун ҳам районимиз территориясининг ярмидан кўпи тоғлик ва паст-баланд жойлардан иборат. Ҳозирги кунда мавжуд 93081 гектар территориянинг 44435 гектаридан фойдаланилади. Шундан 23715 гектари экинзорлар, боғ ва токзорлардан иборат. Жумладан, 12130 гектар майдонда пахта етиштирилмоқда, 6860 гектар ерда боғ ва токзорлар мавжуд. 5276 гектар ерни ғаллачилик билан банд қилинган, 4420 гектар майдонга дон экиляпти. Бошқа майдонда ҳам турли экинлар экилаётир.

Деҳқонларимиз ва совхозларимиз ишчиларининг ердан тўғри фойдаланиш ва тупроқ унумдорлигини ошириш учун олиб бораётган курашлари ўз самарасини бермоқда. Пахта ва бошқа экинлар ҳосилдорлиги йил сайин ошяпти. Бу ўринда шуни айтиш кифояки, районимиз меҳнаткашлари беш йилликнинг ўтган уч йили ичидаёқ она-Ватанга планда белгиланганидан 24 минг 160 тонна кўп «оқ олтин» етказиб бердилар ёки шу давр учун кўрсатилган план 121 процент адо этилди. Беш йилликнинг учинчи ҳал қилувчи йилида қўлга киритилган натижалар айниқса қувончли бўлди. Пахта ҳосилдорлиги ҳар гектар ер ҳисобига 33,8 центнердан тўғри келди.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Т. Эгамбердиев, шунингдек Б. Соиббоев, М. Қаюмов, Х. Юсупов, Ҳ. Нажмиддинов, Ҳ. Абдураҳмонова, С. Саидаҳмедов каби пахта усталари раҳбарлик қилинаётган бригадалар пахта тайёрлаш юзасидан беш йиллик план-топшириқларини уч йилдаёқ уддалаб, эндиликда ўз ишларини 1976 йил режалари асосида юритмоқдалар.

Маълумки, ердан фойдаланишни яхшилашнинг муҳим белгиларидан бири унинг унумдорлигини тинмай ошириб боришдир. Кейинги вақтларда районимизда экинлар ҳосилдорлигини ошириш орқали ердан даромад олишни кўпайтириш борасида бир мунча дуруст кўрсаткичларга эришилмоқда. Ульянов номли колхоз аъзолари 1970 йилда ҳар гектар ердан 36 центнердан «оқ олтин» кўтарган бўлсалар, ўтган йили бу кўрсаткич 44,7 центнердан тўғри келди. Натижада ҳар гектар майдондан олинган даромад 1512 сўмдан 1791 сўмга кўтарилди.

Пахта етиштирилаётган ҳар гектар ер ҳисобига баракали даромад олишда Карл Маркс номли колхоз аъзолари эришаётган ютуқлар диққатга сазовордир. Улар сўнгги уч йил ичидаёқ бу соҳадаги даромадни 1950 сўмдан 2345 сўмга етказдилар. Тенг ярим майдонда ингичка толали пахта етиштирувчи «Москва» колхозида эса ҳар гектар ердан олинган даромад 2665 сўмга етди. Умуман, районимиз миқёсида ҳам ердан даромад олишни кўпайтириш йўлида амалга оширилаётган тадбирлар самараси кўзга яққол ташланиб қолди: ёки 1970 йилдаги 1512 сўмдан беш йилликнинг учинчи йилида 1791 сўмга етди.

Лекин ердан даромад олишни кўпайтириш учун олиб борилаётган кураш районимизнинг ҳамма хўжаликларида бир текис боряпти, деб бўлмайди, албатта. Баъзи колхоз ва совхозларимизда маҳсулот таннархи қимматга тушяпти. Оқибатда, олинаётган даромад талаб даражасида бўлмаётир. Масалан, районимиз бўйича бир гектардан 10 сўм 35 тийин даромад олинган бўлса, Киров номли колхозда бу нарх 32 сўмни, Ҳамид Олимжон номли, «Ўзбекистон» колхозларида 15 сўмдан ташкил этди. Шундай қилиб, юқоридаги хўжаликларда ҳар гектар ердан олинган даромад районнинг ўртача кўрсаткичидан 225 сўмдан то 180 сўмгача кам бўлмоқда.

Ердан фойдаланишни янада яхшилаш, ундан даромад олишни кўпайтириш ва бу соҳадаги ютуқларни оммалаштириш ҳамда йўл қўйилган камчиликларни тугатиш масалалари район ва қишлоқ Советлари ижроия комитетлари мажлислари ҳамда сессияларида мунтазам кўриб борилади. Биз даромад олишни кўпайтиришнинг муҳим омили бўлган пахта ҳосилдорлигини ошириш юзасидан бир қатор тадбирлар ишлаб чиққанмиз.

Алмашлаб экишни кенг жорий этиш, маҳаллий Советларнинг ҳамиша диққат марказида турибди. Районимиздаги 12150 гектар ер алмашлаб экиш системасига киритилган. Шу майдон 50 та массивга, ёки 500 та далага бўлинган. Биз бу ишга атиги 3 йил илгари киришган бўлишимизга қарамасдан, ҳозирдаёқ мавжуд 13 колхоз, 4 совхоздан 9 тасида тўла алмашлаб экиш системаси жорий этилди. Бу йил улар сони 13 тага етади. Тўққизинчи беш йиллик охиригача районимиз хўжаликлари алмашлаб экиш схемасига тўла кўчади. Ҳозирги кунда алмашлаб экиш схемасига киритилган умумий экин майдонларининг 71,5 процентини пахта, 23,5 процентини беда ва бошқа экинлар ташкил этади.

Маълумки, пахтачилик ва деҳқончиликнинг бошқа соҳаларини янада ривожлантиришнинг асосий омилларидан бири, бу — ҳар гектар ернинг ҳосилдорлигини ошириш билан бирга, экин майдонларини кенгайтириб бориш ва мавжуд ердан тўғри фойдаланишдир.

Район Совети ижроия комитети ва қишлоқ Советлари партия ва ҳукуматнинг бу соҳадаги қарорларини сўзсиз бажарилишига эришиш юзасидан қатор чора-тадбирларни амалга оширмоқдалар. Ҳар бир хўжалик раҳбаридан ер тўғрисидаги Қонунга риоя қилиш талаб этилмоқда. Беш йилликнинг ўтган уч йили ичида 200 гектардан ортиқроқ ер қишлоқ хўжалик оборотига киритилди.

Районимиз шароитида сув ниҳоятда танқис. Бу эса экин майдонларининг кенгайтирилишига бирдан-бир тўсиқдир. Кейинги пайтларда янги сув манбаларининг бунёд этилаётганлиги ва суғориш тармоқлари қурилаётганлиги бу тўсиқни енгиб ўтишимизга ёрдам бермоқда. Ўтган йилнинг охирида Катта Наманган канали районимизнинг Чортоқ зонасига Норин дарёси сувини олиб келди. Бу йил ишга тушириладиган «Қорабоғ» сув омбори бўш ётган адирлардан 1 минг гектардан кўпроқ майдонни ўзлаштириш имконини беради. Натижада биз фақат 1974 ва 1975 йилларнинг ўзидаёқ 500 гектардан ортиқ ерни қишлоқ хўжалик оборотига киритишга эришамиз.

Район Совети ижроия комитети ва қишлоқ Советлари ер тўғрисидаги Қонунга қатъий амал қилинишини кузатиб бормоқда. Ерни талон-тарож қилиш ҳоллари дуч келгудек бўлса, бу масала ижроия комитет мажлислари ва йиғилишларида кўриб чиқилиб, айбдор шахсларга нисбатан тегишли чора кўрилмоқда. Нанай, Заркент ва «Ленинобод» қишлоқ Советларининг депутатлари текшириш ўтказишганда ортиқча томорқа участкалари борлиги маълум бўлди. Шунингдек, мазкур қишлоқ Советларида жойлашган «Нанай» ва «Заркент» совхозларида ер тўғрисидаги Қонун бузилиб, ўзбошимчалик билан бошқа ташкилотларга ер бериб юборилган. Район Совети ижроия комитетининг ўтган йилнинг 10 июль куни бўлиб ўтган йиғилиши бу камчиликка барҳам бериш юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

Наримонов номли қишлоқ Советидаги «Ленинизм» совхозида ер тўғрисидаги Қонун бажарилишини таъминлаш соҳасида қатор нуқсонларга йўл қўйилган. Бу масала қишлоқ Совети сессиясида кўрилган бўлишига қарамай, совхоз турли объектлар қурилишини юридик ҳужжатларни расмийлаштирмасдан бошлаб юборган. Бундан хабардор бўлган қишлоқ Совети раҳбарлари шу қурилишларни тўхтатиб, совхоз маъмуриятидан тегишли ҳужжатларни талаб қилмаган. Бундан ташқари, ишчи-хизматчиларга нормадан ташқари 6 гектар ер томорқа сифатида бериб юборилган. Айқирон қишлоқ Советидаги «Октябрь», Коросков қишлоқ Советидаги «Москва», Бирлашкан қишлоқ Советидаги Киров номли колхозларда жамоат ерига ўзбошимчалик билан шахсий уй қуриб олиш ҳоллари ҳам юз берган.

Юқорида номлари санаб ўтилган хўжаликларда ердан фойдаланиш борасида йўл қўйилаётган хато ва камчиликлар район Совети ижроия комитетининг мажлисларида муҳокама қилинди ва айбдор шахсларга нисбатан тегишли жазолар берилди.

Ҳар йили мунтазам равишда ижроия комитет мажлисларида қишлоқ хўжалик экинларини жойлаштириш плани ва июнь ёки июль ойларида эса бу планнинг бажарилиши кўриб борилади. Қишлоқ хўжалик доимий комиссияларининг бу масала бўйича текшириш якунлари юзасидан тайёрланган ахборотлари эшитилади.

Беш йилликнинг аниқловчи йилида районимиз меҳнаткашлари олдида катта вазифалар турибди. Бинобарин, бу вазифаларнинг муваффақиятли ҳал қилиниши, шубҳасиз ердан янада унумли фойдаланишимизни тақозо этади. Шунинг учун ҳам бу соҳага эътиборни янада кучайтирамиз.

С. ТУЙЧИБОЕВ,
меҳнаткашлар депутатлари Янгиқўрғон район Совети ижроия комитетининг раиси.

ХУШ хабарлар

ИЛҒОР КОЛЛЕКТИВЛАРДА

ФАРҒОНА. Область заводларининг директорлари, корхоналари ва қурилишларининг бош инженерлари, энергетиклари ва механиклар яна дарсхонага йиғилдилар: ишлаб чиқариш командирлари малакасини ошириш ойлик курслари очилди. Машғулотларни Фарғона политехника институти олиб бормоқда. Программада экономика, фан-техника тараққиёти, ишлаб чиқаришни бошқариш проблемалари бор. Шунингдек семинар машғулотлари ўтказиш, область статистика бошқармаси ҳузуридаги ҳисоблаш марказини бориб кўриш ҳам мўлжалланади.

* * *

ТЕРМИЗ. Бу ерда шаҳар эҳтиёжлари учун янги суғориш канали қурила бошланди. Бу сув магистралининг узунлиги беш ярим километр. Канал янги турар жой массивларидан Термизнинг шимоли шарқига ўтиб, сўнгра ғарбдаги саноат зонасига қараб боради. Канал трассаси бўйлаб бир неча дам олиш хиёбонлари ва чўмилиш бассейнларини яратиш мўлжалланган. Ёзнинг дастлабки ҳафтасиданоқ каналдан сув оқа бошлайди.

ГАЗЕТХОНЛАР МАҲТАЛ БЎЛМАСИН

Самарқанд областида газета ва журналларни тез ва ўз вақтида тарқатиш учун зарур шароитлар яратилган. Кундалик марказий ва республика газеталари самолётда шу куни эрталаб соат етти бўлмасданоқ олиб келинади ва қисқа вақт ичида шаҳар, район алоқа бўлимларига тарқатилади. Область марказидан олисдаги Хатирчи, Нарпай ва Пахтачи районларига самолёт билан, бошқа районларга эса махсус автомашиналарда жўнатилади. Агар транспорт воситаларидан фойдаланиш яхши ташкил этилса, Тошкентдан келтирилган барча газета ва журналларни ҳар куни эрталаб соат 8 да район алоқа бўлимларига етказиб бериш мумкин. Афсуски амалда шундай қилинмаяпти.

...Одатдагидек, 5 апрель куни газеталар график бўйича аэропортга олиб келинди. Самарқанд шаҳар алоқа бўлими ўзига тегишли газета-журналларни бу ердан эрталаб соат еттию йигирма минут ўрнига, саккизда ташиб олди. Қоғоз халталарга жойланган газеталар аввал санаб, текшириб қабул қилинди. Кейин тарқатиш бўлимига узатилди. Бу ерда тартиб бўйича қоғоз халталар очилиб, шаҳар почта бўлимларига жўнатиш учун алоҳида бўлакларга санаб ажратилди. Каноп билан боғланган газеталар яна биринчи қабул қилиш бўлимига қайтарилди. Шундай қилиб, шаҳар почта-телеграф станциясининг матбуот тарқатиш бўлимида шу кунги газета ва журналлар икки соатдан кўпроқ вақт ушлаб қолинди. Эрталаб соат олтидан йигирма минут ўтганда Тошкентдан келтирилган газеталар кундузи соат ўн биргача 57 та почта бўлимига тўла етказиб борилмади.

Газета ва журналлар, шунингдек, обуначиларга ҳам вақтида етказиб берилмаётир. Бу жиҳатдан 24, 30, 43, 44 ва 48-бўлимларда аҳвол ёмон. 48-алоқа бўлимида обуначиларнинг карточкалари чалкаштириб юборилган. Натижада баъзи кишиларга иккитадан бир хил газета олиб бориб берилмоқда, бошқалар эса ўзлари ёзилган газеталарни ололмаётирлар. 43-алоқа бўлимидан Самарқанд Давлат университетининг доценти О. Васиев ўзи обуна бўлган газета ва журналларни тўлиқ ололмаган. У «Советская культура», «Советская торговля» газеталарини, «Советская юстиция», «Медицина» журналларини мунтазам ололмаётганлигидан шикоят қилди. Бундай мисолларни бошқа алоқа бўлимларидан ҳам кўплаб келтириш мумкин.

Самарқанд район алоқа бўлими газета ва журналларни ўз эгаларига эртаси куни, баъзан индинига етказиб бермоқда. Масалан, 6 апрель куни «Правда», «Известия» «Совет Ўзбекистони», «Правда Востока» ва бошқа газеталар тушгача жойларга жўнатилмади. Газета ташийдиган учта машинадан бирортаси ҳам кундузи соат иккигача келгани йўқ. Машиналарнинг биттаси анча кечикиб, соат учда жўнаб кетди.

— Алоқа бўлимимиз жуда кўп обуначиларга эга,—дейди газета ва журнал тарқатиш бўлимининг ходими Мурод Баҳриддинов. — Биргина «Совет Ўзбекистони» газетасидан қарийб етти минг нусха, «Ленин учқуни» газетасидан ўн мингдан ортиқроқ, «Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз» радио ва телевидение ҳафталик программасидан ўн уч минг нусха оламиз. Шунча газетани бир ўзим санаб ўттиз саккизта халтага жойлаштираман. Бунга камида уч-тўрт соат вақт кетади. Шу сабабли биз кундалик газеталарни ўз вақтида эгаларига етказиб беролмаяпмиз. Агар бу ишни белгиланганидек икки киши бажарса, газеталарни обуначиларга эрталаб етказиб беришимиз мумкин бўларди.

Бу район алоқа бўлимининг бошлиғи Ж. Истамов газета ва журналларни обуначиларга вақтида етказиб бериш ишига масъулиятсизлик билан қараётганидан далолат беради. Кундалик газеталарни ташишда бошқа жиддий камчиликлар ҳам бор.

Газета ва журналларни вақтида тарқатиш масаласи область ташкилотларида бир неча марта муҳокама қилинди, камчиликларни тугатиш тадбирлари ишлаб чиқилди. Бироқ, бу соҳада сезиларли ўзгариш бўлмаётир. Белгиланган тадбирлар эса қоғозда қолиб кетяпти.

Л. ЭРГАШЕВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ТЕКШИРИШДАН КЕЙИН

«УВОЛ ЭМАСМИ!»

Газетамизнинг шу йил 24 январь сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган танқидий мақолада нон саноати корхоналари ишидаги қатор камчиликлар очиб ташланган эди. «Узглавхлеб», «Ташхлеб», республика Тайёрлаш министрлиги шаънига жиддий танқидий гаплар айтилганди.

«Узглавхлеб»дан олинган жавобда айтилишича, мақола «Ташхлеб» ишлаб чиқариш бирлашмаси партия ташкилотининг очиқ йиғилишида муҳокама қилинган. Унда келтирилган фактлар тўғри деб эътироф этилган. Мавжуд камчиликларни тугатиш, ноннинг сифатини яхшилаш ва хилини кўпайтириш тадбирлари белгиланган.

Янгийўл шаҳар савдо бўлимидан маълум қилинишича, мақола бўлимнинг кенгайтирилган советида муҳокама қилинган. Кўрсатилган камчиликларни тугатиш чоралари кўрилган. Шаҳар ижроия комитети олдига типовой нон магазинлари қуриш учун жой ажратиб бериш масаласи қўйилган.

«ХАРИДОРЛАР РАНЖИМАСИН»

Шу сарлавҳа остида газетанинг 3 февраль сонида босилган мақолада асосан республиканинг йирик пойафзал корхонаси ҳисобланган Тошкентдаги 2-пойафзал фабрикаси ишидаги камчиликлар танқид қилинган эди. Фабрика раҳбарлари редакцияга юборган жавобда қуйидагилар айтилган:

Мақола фабрика коллективи ўртасида кенг муҳокама қилинди. Келтирилган фактлар тўғри. Ишлаб чиқарилаётган пойафзалнинг сифатини яхшилаш, хилини кўпайтиришга қаратилган комплекс-план ишлаб чиқилди. Ишга янги қабул қилинаётган ёш ишчиларнинг малакасини ошириш мақсадида фабрика ҳузурида ўқиш комбинати ташкил этилди. Ёш ишчиларга пойафзални сифатли қилиб тайёрлаш йўлини ва ишлаб чиқариш технологиясини ўргатиш юзасидан инженер-техник ходимларга талаб кучайтирилди.

Маҳсулотнинг сифатини яхшилаш, харидор ва савдо ташкилотларининг талабини қондириш мақсадида ҳар ойда икки марта «сифат куни» ўтказишга қарор қилинди. Тайёр маҳсулотнинг сифатини текширувчи техника назорати бўлими юқори малакали мутахассислар билан мустаҳкамланди.

ЖАНГОВАР ПРОГРАММА

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА

КПСС XXIV съезди замонамиз йилномасига энг муҳим халқаро воқеа бўлиб кирди. Съезд мамлакатимиз халқ хўжалигининг аҳволини атрофлича таҳлил қилиб, иқтисодий ва маданий тараққиётимизни янада ривожлантиришнинг аниқ программасини белгилаб берди. Бу «СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971-1975 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съездининг Директивалари»да ўзининг ёрқин ифодасини топди.

КПСС XXIV съезди қарорлари совет халқининг коммунистик қурилиш ҳозирги босқичидаги улкан яратувчилик ишлари учун жанговар программа бўлиб хизмат қилмоқда.

Мамлакатимиздаги бошқа қардош халқлар қатори Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам партия XXIV съездининг тарихий қарорларини зўр иштиёқ билан, ташаббус кўрсатиб амалга оширмоқдалар.

КПССнинг жанговар отрядларидан бири бўлган Ўзбекистон Коммунистик партияси республика меҳнаткашларининг съезд белгилаб берган улуғвор вазифаларни ғайрат билан амалга оширишида моҳир ташкилотчи сифатида иш кўрмоқда.

Директивада белгиланган программ қоидаларга амал қилиб, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети 1971 йил июнида, 1972 йил февралида, 1972 йил июнида, 1973 йил декабрида ва шу йил январь ойида бўлиб ўтган пленумларида КПСС XXIV съезди қарорларини муваффақиятли бажаришга қаратилган аниқ тадбирларни белгилади.

КПСС XXIV съезди, партия Марказий Комитети май (1972 йил) Пленуми ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг 1972 йил июнида бўлиб ўтган VII пленуми қарорларига мувофиқ партия ҳужжатларини алмаштиришга тайёргарлик ва бу ишни муваффақиятли ўтказиш коммунистларни сафарбар этувчи муҳим тадбир бўлди. Партия ҳужжатларининг алмаштирилиши партия кучларининг ўзига хос кўриги, ҳар бир партия ташкилоти КПСС XXIV съезди қарорларини қандай бажараётганлигининг жиддий синови бўлмоқда.

Съезд барча республикалар қатори Ўзбекистоннинг экономикасини жадал ривожлантириш программасини белгилаб берди. Ўзбекистон Коммунистик партияси шунга амал қилиб, фан-техника тараққиётини тезлаштиришдан иборат қатъий йўлдан бормоқда. Шуни айтиш керакки, бу масала республика партия ташкилотлари олдига қатор муҳим проблемаларни қўйди ва айни вақтда экономикага партия раҳбарлигининг янги формалари келиб чиқишига имкон берди. Масалан, ленинградликлар ташаббусига кўра, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва партия комитетлари ҳузурида фан-техника тараққиётига ёрдам берувчи кенгашлар тузилди.

Тўққизинчи беш йиллик давомида саноат ва қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларида технология ускуналарини янгилаш жараёни тобора тезлашмоқда. Корхоналарни техникавий ва социал ривожлантиришни комплекс планлаштириш қатъий тус олганлиги техника тараққиёти проблемаларини ҳал қилишга яқиндан ёрдам берувчи форма бўлиб қолди.

Фан ютуқларини, янги техника ва илғор технологияни жорий этишда кўпгина саноат корхоналари — В. И. Ленин номли электрон техникаси, тракторсозлик заводлари, Олмалиқ кон-металлургия комбинати, Тошкент «Қизил тонг» фирмаси ва бошқа корхоналар катта ютуқларга эришди.

Партия XXIV съездининг КПСС Марказий Комитети ҳисобот доклади юзасидан резолюциясида партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари зиммасига иқтисодий ва маданий қурилишнинг таъсирчан методи бўлган социалистик мусобақани ривожлантиришга доимий эътибор бериш вазифаси юкланди. Ўзбекистон меҳнаткашлари шу қарорлар асосида зиммаларига юксак мажбуриятлар олдилар. Завод ва фабрикаларда, совхоз ва колхозларда социалистик мусобақа тобора кенг қулоч ёймоқда.

Беш йилликнинг план топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан Тошкент область меҳнаткашлари қимматли ватанпарварлик ташаббуси билан чиқдилар. Республика пойтахт области меҳнаткашларининг бу ташаббусини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъқуллади.

Тошкентликлар ташаббусидан ибрат олиб Қорақалпоғистон АССР, Андижон, Бухоро, Наманган, Самарқанд ва бошқа областлар меҳнаткашлари ҳам беш йилликнинг дастлабки йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан ўз зиммаларига юксак мажбуриятлар олдилар.

КПСС Марказий Комитетининг 1971 йил сентябрида қабул қилган «Социалистик мусобақани ташкил этишни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори меҳнаткашларнинг ижодий ташаббусини бутун чоралар билан ривожлантириш тўғрисидаги ғамхўрликнинг ёрқин ифодаси бўлди. Бу умумхалқ социалистик мусобақасининг ўзига хос хусусияти шу бўлдики, мусобақа тобора тезлашаётган фан-техника тараққиёти, хўжалик ислоҳоти муваффақият билан амал қилаётган шароитда авж олди. Социалистик мусобақа республикамизда умумхалқ ҳаракати тусини олди. 1972 йилга келиб, унда 900 минг ишчи, инженер-техник ходим ва хизматчилар қатнашди.

Социалистик мусобақа практикаси тобора қимматли ташаббуслар билан бойиб бормоқда. Тошкент Тўқимачилик комбинатининг тўқувчилари Л. П. Ка-

ЮКСАК МАҲОРАТ ЭГАСИ

АБДУЛЛА ҚОДИРИЙ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 80 ЙИЛЛИГИГА

Абдулла Қодирий ўзбек совет адабиёти камолотига қимматли ҳисса қўшган йирик ёзувчидир. У ўзбек реалистик прозасининг шаклланишида—унинг ибтидоий баёндан жонли тасвирга ўтишида, муносиб роль ўйнади.

Абдулла Қодирийнинг прогрессив шахс сифатида вояга етиши, ёзувчи сифатида машқ қила бошлаши «революция учқуни»нинг Россия марказларида алангаланиб, чекка ўлкаларга ҳам етиб келаётган бир даврга тўғри келди. Унинг биринчи асарлари шу аланга таъсирида майдонга келди. Эски мактабларда бироз сабоқ олиб, рус-тузем мактабини битказган Абдулла Қодирийнинг матбуотда илк кўринишлари биринчи жаҳон урушининг қизиган пайтлари, революцион ҳаракатнинг тобора кучая борган даврларига тўғри келади. Русча ўқиш ва ёзишни билган Абдулла Қодирий, албатта, ўша даврларда оламда бўлаётган воқеалардан—дунёни ларзага солиб турган жаҳон уруши, унинг натижасида тезлашган инқилобий ҳаракатлардан хабардор бўлган ва улардан таъсирланган. Бўлажак ёзувчи ўз халқи ҳаётига оламда рўй бераётган мана шу воқеалардан олган таассуротлари асосида назар ташлади ва кўрдики, халқ асрлар оша қолоқлик ва жаҳолат исканжасида қисилиб ҳаёт кечирмоқда. Унинг биринчи асарлариёқ мана шу қолоқлик ва жаҳолатга қарши исён сифатида майдонга келди, кераксиз расм-русмлар, урф-одатларни қоралади, («Бахтсиз куёв» драмаси) шулар таъсирида турмушда рўй берадиган фожиавий ҳолатларни акс эттирди («Жувонбоз», «Улоқда» ҳикоялари). Тўғри, ҳаётдаги нохуш воқеаларнинг асл сабабини Абдулла Қодирий ҳали етарли англай олмас эди. Баъзан бу воқеаларнинг бирдан-бир сабаби саводсизлик деб билар, жаҳолатнинг социал сабаблари хусусида ўйлаб кўрмаган эди. Бу фожиавий ҳолатларнинг сабабини унга рўй берган революцион бурилишлар кўрсатди. Бу ўрганиш ҳам осонгина амалга ошмади. У машаққатли изланишларни бошидан кечирди.

Абдулла Қодирий учун революция арафаси ва инқилобий бурилиш йиллари дунёқарашини тинитиш босқичи бўлди. Шу сабабдан бўлса керак, бу даврларда Абдулла Қодирий социал масалаларни йирикроқ кўламда қамраб оладиган бирор полотно яратган эмас. Аммо, у Николайнинг тахтдан йиқилиб Туркистонда ҳуррият қуёши балқиганига ўзида йўқ хурсанд бўлди, революцияга хизмат қилиш учун бел боғлади: халқ милициясига кўнгилли бўлиб ёзилди, «озуқа қўмитаси»да котиб бўлиб ишлади, «Озиқ ишлари» газетасига муҳаррирлик қилди, касабалар шўросига саркотиб бўлди, «РОСТА»да фаол иштирок этди, газета ва журналларга эскиликни фош қиладиган ҳар хил хабар ва мақолалар ёзиб турди. Хуллас, революцияга қадар асосан ўз оиласи тирикчилиги — деҳқончилик, ҳунармандчилик, котибчилик билан банд бўлиб юрган одам февраль революциясидан кейиноқ, хусусан, Октябрь социалистик революцияси натижаларини кўриб ўзини актив ижтимоий ва адабий фаолиятга урди. 1923 йили «Муштум» журналининг ташкил қилиниши унинг активлигини яна ҳам оширди.

Октябрь социалистик революциясидан уч йил кейин «Жасорат айб эмас» мақоласида у мамнуният билан: «... Фиғон ва нолаларимиз арши-аълога етганда умидимиз қуёши Октябрь туғди», деб ҳақли равишда ёзган эди.

Дунёқараш жиҳатдан анча тиниқиб, ўзини янги ҳаёт оқимида анча дадил ҳис қила бошлагандан кейингина Абдулла Қодирий йирик полотнолар, умумлашган типлар яратишга киришди. Шу йўсинда унинг «Калвак маҳзумнинг хотира дафтаридан» ҳажвий қиссаси, «Тошпўлат тажанг нима дейди?» номли ҳажвий ҳикоялар туркуми майдонга келди. Уларда эскилик заминида турган, янгиликларга кўника олмайдиган шахс типини, бирор фойдали меҳнат билан шуғулланмайдиган, кайф-сафо учун меҳнатдан бошқа ҳамма ишга қўл уришга тайёр чапани типини яратади. Калвак маҳзум, Тошпўлат тажанг жамиятимиз янги ҳаётга илк қадамни қўяётган пайтларда зарарли шахслар эди.

Ҳажвий асарда ёзувчи идеали асосан инкор қилиш йўли билан ифодаланди. Ҳаётни шу тарзда тасвирлаш бирдан-бир йўл эмаслигини Абдулла Қодирий яхши билар эди. Ёзувчи ёшлигида кўрган ва кузатган ҳаёт қолоқлик ва жаҳолат натижасида рўй берадиган фожиалар билан ҳам тўлиб-тошган эди. Зотан, Абдулла Қодирий ўз ижодини ҳаётнинг шу томонларини тасвирлашдан бошлаган эди. Ҳаётда рўй берган йирик бурилиш — социалистик революция унинг ижодидаги бу йўналишнинг асосли эканини исбот қилди. Шу йўсинда катта ҳажвий полотнолар билан бир қаторда А. Қодирий йирик социал фожиали сюжет устида иш бошлади ва йигирманчи йилларнинг бошларида биринчи ўзбек романи «Ўтган кунлар»ни эълон қилди. Роман фақат Ўзбекистонда эмас, бошқа халқлар орасида тез тарқалди ва муаллифига катта шуҳрат келтирди. Бу роман кўпгина ёш талантларга сабоқ ҳам бўлди. Романнинг ғоявий ва бадиий ўзига хослиги шундаки, Абдулла Қодирий ўтмишда зулмат ва жаҳолат барча тоифадаги кишиларни, прогрессив фикр юритишга моил одамларни инсоний ҳақ-ҳуқуқлардан маҳрум қилиб, оғир фожиаларга дучор этганини тасвирлади. Шундай экан, паст табақа вакиллари, хусусан оддий меҳнаткаш—эрк ва ҳақ ҳуқуқлар хусусида ўйлаши ҳам ортиқча экани ўз-ўзидан маълум бўлади. Мана романдан келиб чиқадиган муҳим социал маъно!

В. И. Ленин 1919 йил 22 ноябрда Шарқ коммунистларининг Бутун Россия II съездида сўзлаган нутқида шарқ халқлари коммунистлари олдида «... Ўрта асрчилик қолдиқларига қарши кураш» сингари муҳим бир вазифа турганини алоҳида таъкидлаган эди. Абдулла Қодирийнинг қолоқлик ва жаҳолатни фош қилишга йирик-йирик асарлар бағишлаши доҳимиз қайд қилган шу вазифани адо этишга бевосита алоқадордир.

Моҳият эътибори билан унинг иккинчи романи — «Меҳробдан чаён» ҳам шу хизматга бўйсундирилган. Воқеаларнинг табиий оқимига қараганда у ҳам фожиавий асар. Романда тасвирланган воқеаларга назар ташласангиз, қанчадан-қанча Анварлар, қанчадан қанча Раъноларзулмат занжирида банди бўлиб, муҳаббат ва эрк қурбонлари бўлганини англайсиз.

Абдулла Қодирий романларида Ўрта Осиёда типик хонлик маркази бўлмиш Худоёрхон муҳитидаги феодал истибдоди, хонликлар саройига хос ҳуқуқсизлик кўринишлари, инсон қадри-қимматининг топталиши-ю, хон саройининг одам шаънига тўғри келмайдиган фисқу фасодлар маконига айланганини зўр маҳорат билан тасвирлайди. Ўзаро қирғинлар, оддий халқ бошига оғир кулфатлар келтирган миллий низолар манзарасини яратади ва эски тузумга нисбатан нафрат уйғотади.

Абдулла Қодирийнинг ҳар бир йирик асари кўп йиллик ўйлар, ўрганишлар натижасида майдонга келган. У романларида ўтмишга бир назар ташлади. Бундан кейин у тақдирини ўз қўлига олган, меҳнати, ижоди билан янгиликлар яратиш учун шижоат кўрсатаётган оддий меҳнаткаш халқ вакили образини акс эттирадиган материал устида ишлади ва 30-йилларнинг бошларида «Обид кетмон» номли қиссасини эълон қилди. Ёзувчи замондошлари образини яратиш ишига ниҳоятда катта масъулиятни ҳис қилган ҳолда киришди. У ҳаётни синчковлик билан ўрганди, миришкор деҳқонлар билан яқиндан суҳбатлашди, уларнинг коллектив ҳаёт замиридаги психологик ҳолатларини ўрганди. Шулар натижасида «Обид кетмон» ўзбек совет адабиётида колхозчи деҳқон онги ва психологиясини анча тўғри ёритган илк ва йирик асар сифатида майдонга келди. Шундай қилиб ҳажвий, фожиавий ҳолатлар тасвири орқали ўтмиш иллатларини инкор қилган ёзувчи, эндиликда халқ ҳаётидаги янгиликларни улуғлайдиган асар ҳам ярата олди.

Абдулла Қодирий ўз идеалларини юксак бадиий шаклда ифода қила олган ёзувчидир. Унинг асарларида эҳтирос қудратли, психологик таҳлил чуқур. Ҳар боб ва ҳар эпизод асардаги умум драматизмнинг руҳи билан ёритилади. Ёзувчи китобхонни доим банд қилади, уни воқеаларга, ўтказмоқчи ғояларига тенг шерик қила олади. Унинг китобхони актив, ёзувчи билан бир қаторда туриб воқеалар устидан жиддий ҳукм чиқаради, воқеалар, характерларнинг типик хусусиятлари китобхон кўзи олдида рассом яратган картиналардагидек ранг-баранг бўёқлари билан намоён бўлади. Унинг асарларида бадиийлик билан ғоявийлик шу даражада омухтаки, уларни бир-биридан ажралган ҳолда тасаввур қилиш мумкин эмас.

Ғоявийликда ҳам, бадиийликда ҳам Абдулла Қодирий эришган ютуқларнинг асосий манбаи ғалаба қозонган янги ҳаёт, янги тузумдир. Абдулла Қодирий революциядан чексиз илҳомланган — унинг ҳавосидан нафас олган, сувини ичган, нурини эмган ёзувчидир.

Абдулла Қодирийнинг энг яхши асарлари, маърифий аҳамиятидан ташқари, ўзидан кейин яшаб ижод этган кўпгина адибларимизнинг изланишларига ҳаётбахш таъсир кўрсатди. Шунингдек, бугунги ёш прозаикларимиз учун ҳам унинг ижоди ўзига хос маҳорат мактабларидан бири бўлиб қолади.

Матёқуб ҚЎШЖОНОВ,
филология фанлари доктори.

«ЦЕНТРОТЕКС» НАМОЙИШ ҚИЛМОҚДА

Чехословакиянинг «Центротекс» ташқи савдо корхонаси ўз маҳсулотини 120 мамлакатга етказиб бермоқда. Бу мамлакат экспортининг талайгина қисми Совет Иттифоқига тўғри келади. Чехословакия мастерлари 1975 йилда СССРга еказиб бериш учун тиккан кийим-кечак намуналарининг катта қисми ЧССРнинг Москвадаги элчихонасида намойиш қилинди.

«Центротекс» уйда, ишда, дам олиш чоғида, тантанали маросимларда кийиш учун мўлжалланган кийим-кечак намуналарини Москвадан ташқари Минск, Кишинев, Тошкентда ва бошқа шаҳарларда намойиш қилишни мўлжалламоқда.

(ТАСС).

ШОЛИ ЭКИШ БОШЛАНДИ

НАМАНГАН, («Совет Ўзбекистони»нинг штатсиз мухбири). Марказий Фарғона ерларида жойлашган Задарё райони деҳқонлари областда биринчи бўлиб шоли экишни бошладилар. «Гулбоғ» совхозининг 1-, 3-бўлимларига қарашли Собир Ҳолдоров, Василий Цой бошлиқ комплекс механизациялашган бригадаларда шоли экиш ўтган йилдагидан ўн бир кун олдин бошланди. Ҳар икки бригада аъзолари эртапишар «Узрос-7-13» навли шоли экмоқдалар. Улар ҳосилдорликни пландаги 50 ўрнига 70 центнерга етказиш мажбуриятини олдилар.

Райондаги «Гигант», Ильич номли колхозлар ва «Украина» совхозида ҳам ерга барака уруғи қадаш бошлаб юборилди.

А. МАДУМАРОВ.

КЎЧАТ ЭКИНГ— БОҒ ҚИЛИНГ!

Р. Р. Шредер номли Ўзбекистон боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институтининг олимлари серҳосил навли ток қаламчалари катта туркумини Арманистонга биринчи марта жўнатди. Яна 100 минг қаламча юбориш учун тайёрлаб қўйилди. Ўзбекистоннинг боғдорчилик хўжаликларига миллион туп энг яхши серҳосил навли кўчат етказиб берилди.

Институтнинг кўчатзорларида яна 15 миллион туп мевали дарахт кўчатлари, ток қаламчалари, субтропик экин кўчатлари, ёнғоқ, мевали дарахт ва бошқа хил дарахт кўчатлари жўнатиш учун тахт қилиб қўйилди.

● ПЛАНЕТАМИЗ ХАБАРЛАРИ ● ПЛАНЕТАМИЗ ХАБАРЛАРИ ● ПЛАНЕТАМИЗ ХАБАРЛАРИ ● ПЛАНЕТАМИЗ ХАБАРЛАРИ

ЧЕТ ЭЛ янгиликлари

Г. ГУСАКНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ПРАГА, 8 апрель. (ТАСС). ЧКП Марказий Комитетининг бош секретари Г. Гусак Кошицедаги Шарқий Словакия металлургия комбинатида корхонада пўлат қуйишни қарийб икки баравар кўпайтирувчи иккинчи конвертор цехи ишга туширилиши муносабати билан бу ерда бўлиб ўтган катта митингда нутқ сўзлади.

Г. Гусак, ушбу цехнинг ишга туширилиши Чехословакия металлургиясини, республика бутун экономикасини янада ривожлантиришга қўшилган катта ҳисса, деб таъкидлади.

Шарқий Словакия металлургия комбинати СССРнинг ёрдами билан қурилди ва совет рудасида ишламоқда. Г. Гусак ЧССР халқ хўжалиги учун Совет—Чехословакия ҳамкорлигининг аҳамиятини юксак баҳолади. СССР ва бошқа социалистик мамлакатлар билан қардошларча қалин ҳамкорлик — Чехословакия иқтисодий тараққиётининг асосий йўналиши бўлиб, унга мустаҳкамлик, барқарорлик бахш этади ва истиқбол очиб беради, — деди у.

Чехословакия жамияти ҳаётининг ҳамма соҳаларида — аҳоли турмуш даражасини ўстиришда, илм-фан, маданиятда, ЧССРнинг халқаро обрўсини мустаҳкамлашда — биз шундай натижаларга эришдикки, тўрт-беш йил аввал кўп кишилар бунга эришиб бўлмайди, деб ҳисоблар эдилар, деди Г. Гусак.

БУДАПЕШТ. Пойтахтнинг Ферихед аэродроми. Бу ерда қудратли совет ҳаво лайнерларини тез-тез учратиш мумкин. Улар «Малев» авиакомпаниясининг ҳаво йўлларида муваффақиятли қатнамоқдалар. Суратда: Ферихед аэродромида йўловчилар «ТУ-154» самолётига чиқмоқдалар.

МТИ-ТАСС фотоси.

МУҲИМ СИМПОЗИУМ

РАБОТ, 8 апрель. (ТАСС). Бу ерда безгакка қарши кураш масалаларига бағишланган 2-Халқаро симпозиум ўз ишини тамомлади. Симпозиум ишида 29 мамлакатдан, шу жумладан СССР, ПХР, Руминия, Югославия, Франция, АҚШ, Жазоир, Мисрдан келган медиклар, шунингдек бир қанча кузатувчилар қатнашдилар.

Беш кун давом этган симпозиумнинг иштирокчилари безгакни даволаш ва унинг олдини олиш проблемалари хусусида доклад қилдилар, шу соҳадаги тажрибаларини ўртоқлашдилар.

ФРАНЦИЯДА ПРЕЗИДЕНТ САЙЛОВЛАРИ ОЛДИДАН

ПАРИЖ, 8 апрель. (ТАСС). Бўлажак президент сайловлари мамлакатнинг сиёсий ҳаётида жуда муҳим ўринни эгаллаб турибди. Партиялар, касаба союзлари ва турли ташкилотлар республика президенти лавозимига номзодларга нисбатан ўз позицияларини белгилаб чиқмоқдалар.

Республика президенти лавозимига даъвогарлар сони 14 тага етди. Ҳеч бўлмаганда 100 та муниципал кенгашчи томонидан қўллаб-қувватлашдан иборат асосий талабни бажараолмаган номзодлар бундан кейин рўйхатдан тушиб қолса керак, деб ҳисобламоқдалар. Бу талаб улар номзодларининг ҳақиқий эканлигини эътироф қилиш учун керак. Кандидатлар шунингдек, 10 минг франк миқдорида гаров тўлашлари керак.

Деголчи республикани ҳимоя қилиш учун курашувчи демократлар союзи партияси Марказий Комитетининг бугун бўлиб ўтган мажлисида собиқ бош министр Ж. Шабан-Дельмаснинг номзодини қўллаб-қувватлашга қарор қилинди.

Франция Коммунистик партияси социалистларга йўллаган мактубида сўл кучларнинг ягона номзоди сифатида Ф. Миттеран номзодини қўллаб-қувватлашга қарор берганлигини билдирди. Сўл радикаллар ҳаракати ҳам Миттеранни қўллаб-қувватлашни маълум қилди. Социалистлар партиясининг фавқулодда съезди Ф. Миттеран номзодига муносабатини бугун маълум қилади. Социалистлар партиясининг координациялаш бўйича миллий секретари П. Моруанинг айтишича, социалистлар коммунистларнинг таклифига юксак баҳо бериб, уни қўллаб-қувватлайдилар.

Номзодларнинг узил-кесил рўйхати 19 апрелда конституция кенгаши томонидан белгилаб бериладн. 16 апрелга қадар барча даъвогарлар ҳамма зарур ҳужжатларни тақдим этишлари ва номзодлар учун белгиланган шартларни бажаришлари керак.

РЕВОЛЮЦИОН ЎЗГАРТИШЛАР ЙЎЛИДА

БРАЗЗАВИЛЬ, 8 апрель. (ТАСС). Конго Меҳнат партияси Марказий Комитетининг бу ерда 25 мартдан 6 апрелгача бўлиб ўтган пленуми Конго халқининг ҳаётида муҳим бир воқеа бўлди.

Пленум қарорларида Конго халқи социалистик тараққиёт йўлидан боришга аҳд қилганлиги, империализмга, мустамлакачиликка қарши изчиллик билан кураш олиб боришга маҳкам бел боғлаганлиги таъкидланади. Пленум Конго жамиятининг ҳаётида Конго Меҳнат партиясининг раҳбарлик ролини таъкидлади ҳамда КМПнинг социалистик мамлакатлар партиялари ҳамда қитъанинг миллий озодлик ҳаракатлари билан ҳар томонлама ҳамкорлигини ёқлаб чиқди.

КМП иқтисодий қурилиш соҳасида давлат секторини кенгайтириш ва мустаҳкамлашни биринчи даражали вазифа деб ҳисоблайди. Пленум 1975 — 1977 йилларга мўлжалланган иқтисодий программанинг асосий йўналишларини ишлаб чиқди. Қарорларда айтиладики, миллий бирлик ва меҳнат фронтида халқ оммасини кенг кўламда сафарбар этиш Конгонинг узил-кесил иқтисодий мустақиллиги учун курашда муваффақият қозониш гаровидир.

Пленум давлатнинг революцион ғалабалари ва хавфсизлигини ҳимоя қилиш масалаларига алоҳида эътибор берди ҳамда ташқи ва ички реакция кирдикорларига нисбатан ҳушёрликка даъват этди.

КМП ўз-ўзини бошқариш янги органлари — халқ кенгашларини янада мустаҳкамлашга ҳам даъват этди.

Пленум Конго ёшларини КМП принципларига мувофиқ идеологик жиҳатдан тарбиялаш муҳимлигини таъкидлади.

ИСРОИЛДАН ХАТЛАР

САРСОН-САРГАРДОНЛИКДА

Ленинградда яшаган хирург Юлиан Нудельман Исроилдаги «Янги келган мутахассислар ассоциацияси»да сўзлаб, журналистларга Совет Иттифоқидан келган мутахассислар хўрланаётганлиги ва улар билан расмий Исроил маъмурияти ҳамда касаба союз ташкилотлари ўртасида кескин келишмовчиликлар рўй бераётгани ҳақида гапирди.

Исроилда Совет Иттифоқидан келган муҳожирларнинг касби ва маълумоти ҳақидаги дипломларга, гувоҳномаларга ҳеч қандай кучга эга бўлмаган қоғоз сифатида қаралмпти, — деди Нудельман. У журналистларга кейинги 18 ой ичида Исроил маъмурияти мутахассисларга нисбатан «бюрократларча ва бепарво» муносабатда бўлганлиги ҳақида қайғу ва қаҳр билан ёзилган 100 дан ортиқ хатни кўрсатди. Булардан ташқари Юлиан Нудельман уларга Совет Иттифоқида маълумот олган ҳамширадан тортиб, фан кандидатигача бўлган 20 та медицина ходимларини таништирди. Шулардан айримларининг гапларини эътиборингизга ҳавола қиламиз.

Павел Янкельсон, Калинин шаҳрида истиқомат қилган:

— Мен 33 йиллик иш стажига эга бўлган тиш врачиман. Тиш касалликлари мактабини 1941 йилда тугатдим. Уруш йилларида ҳам ҳаракатдаги армияда ўз мутахассислигим бўйича ишладим. Урушдан кейин етти йил давомида тиш касалликлари клиникасига бошчилик қилдим. Стоматология институтини сиртдан ўқиб тугатганман. Исроилга келганимдан сўнг, 1973 йилнинг апрелида ўз ҳужжатларимни соғлиқни сақлаш органларига кўрсатдим. Менга бу ерда врач сифатида ишлаш учун малакам етишмаслиги ҳақида айтишди. Голда Меирга хат ёздим. Жавоб аввалгисидан фарқ қилмасди. Ёшим 59 да. Ўттиз йиллик стажга эгаман. Энди малака ва маълумотимни оширишим керак эмиш...

Нина Михаильсон, Рига шаҳрида яшаган:

— Юрак касалликлари психотерапияси бўйича мутахассисман. Бу соҳада 15 йил ишладим. Илмий ишларим ҳам бор. Университетда студентларга лекция ҳам ўқиганман. Кейинги беш йил давомида Рига касалхоналаридан бирида бўлим бошлиғи лавозимида ишладим. Мен ишлаган соҳа Исроилда тан олинмаслиги ҳақида айтишди ва тайёрлов курсларини тугатиб, малака оширишимни «маслаҳат» беришди.

Михаил Вольпер, В. М. Бехтеров номидаги Ленинград психоневрология илмий текшириш институтининг собиқ ходими:

— Исроилдаги оммавий ахборот воситаларининг кўпчилиги совет врачлари бу ерда тўла маънодаги врач эмаслар, деган беъмани фикрни ўртага ташламоқда. Бу ерда муҳожирларнинг ҳуқуқ ва имкониятларига тўла риоя қилган ҳолда адабиётлар ва бошқа нарсалар олиш учун қилган ҳаракатларимнинг ҳаммаси зое кетди. Психиатрия касалхонасига ишга киришга ҳаракат қилганимда менинг институтдаги 11 йиллик фаолиятим ҳам, медицина фанлари кандидати илмий даражам ҳам ҳеч қандай ёрдам бера олмаслиги маълум бўлди.

Анатолий Гришкин, собиқ киевлик:

— Бир неча ойдан бери ўз мутахассислигим бўйича ишга жойлаша олмайман. Исроил амалдорлари «Энг муҳими саломатлик» деган иборани тез-тез қайтаришни яхши кўришади. Улар даволашда касалликни олдини олиш муҳим омил эканлигини кенг тарғиб қилишади-ю, лекин бу усулга соғлиқни сақлаш соҳасида мутлақо эътибор беришмайди. Касалликнинг олдини олиш чораларини Исроилнинг ҳамма бурчакларида ҳам СССРда эришилган муваффақиятлар билан таққослаб бўлмайди. Бу мамлакатда «тез ёрдам» ўз номини зўрға оқлайди. Совет Иттифоқидаги энг оғир ҳолатларда ҳам бемор ҳаётини сақлаб қолиш имкониятига эга бўлган кечиктириб бўлмайдиган медицина ёрдамининг ҳамма турлари билан бу ердаги аҳволни сира тенглаштириш мумкин эмас. Умуман Исроилда бундай чораларнинг биронтаси ҳам йўқ.

А. РУХАДЗЕ, (АПН).

занцева, Е. А. Губиналар ишни тиғиз ташкил этиш ва беш йилликни 2,5-3,5 йилда бажаришдан иборат қимматли ташаббус билан чиқдилар. Уларнинг бу ташаббуси республикамизнинг кўпгина корхоналарида кенг ёйилди. Енгил саноат корхоналарида 14 минг ишчи, озиқ-овқат саноатида 10 минг, машинасозлик саноатида 8 минг, пахта тозалаш саноатида 3,5 минг, кон-металлургия саноатида 3 минг, гўшт ва сут саноатида 2,5 минг ишчи Казанцева ва Губинага издош бўлдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети «Ташсельмаш» заводининг слесари, Тошкент шаҳар Советининг депутати М. Мўйдинов, Чкалов номли Тошкент авиация заводининг фрезерчиси, СССР Олий Советининг депутати Альбина Девятованинг меҳнат унумдорлигини ошириш планини тўрт йилда бажариш ҳамда юқори малакали ишчиларнинг ёш ишчиларга оталик қилиши юзасидан бошлаган ташаббусларини ҳам маъқуллади.

Алоқадор корхоналар ўртасида «Минглар шартномаси» сингари социалистик мусобақа формасининг юзага келганлиги қувончли воқеадир. Уни Глухово ип-газлама комбинатининг коллективи бошлаб берди. Бу ҳаракат сафларига кўпгина меҳнат коллективлари бажонидил қўшилдилар.

СССР ташкил этилганлигининг олтин юбилейи партия XXIV съезди қарорларини муваффақиятли амалга ошириш учун курашнинг муҳим босқичи бўлди. Бу ҳаракатда Ўзбекистон меҳнаткашларининг ҳаммаси актив қатнашди ҳамда тўққизинчи беш йиллик иккинчи йили топшириқларини саноат маҳсулотини реализация қилиш ва кўпгина энг муҳим буюмлар чиқариш бўйича 25 декабрга бажарди.

Республикамизга Халқлар дўстлиги ордени берилганлиги Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳаётида унутилмас воқеа бўлди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Олий Советининг республикага Халқлар дўстлиги ордени топширилишига бағишланган тантанали мажлисида ўртоқ Л. И. Брежнев бундай деган эди: **«Республикангиз байроғидаги бу учинчи мукофот халқнинг катта меҳнати, коммунистларнинг ташкилотчилик, илҳомлантирувчи фаолияти, Ватанга садоқат билан қилинаётган хизматнинг ифодасидир».**

1973 йил совет халқи қаҳрамонона ишлари йилномасига зарбдор меҳнат йили бўлиб кирди. Ўзбекистон саноат корхоналари ҳам социалистик мусобақага қўшилиб, беш йилликнинг учинчи йили планини 24 декабрда бажардилар. 1972 йилдагига нисбатан саноат ишлаб чиқариш ҳажми 1973 йилда пландаги 5,7 процент ўрнига 7,2 процент кўпайди.

Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси якунларига кўра, 1973 йил халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажарганлиги учун Ўзбекистон ССР саноат, қурилиш ва транспорт ходимлари КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроғини олишга муяссар бўлди.

КПСС XXIV съезди Ўзбекистон ССРда пахта етиштиришни янада ривожлантиришдан иборат шарафли ва масъулиятли вазифани қуйди. Ўзбекистон коммунистлари, барча меҳнаткашлари пахта етиштиришни тобора кўпайтиришни шон-шараф иши, мамлакатимиздаги барча қардош халқлар олдидаги шарафли интернационал бурчи деб билмоқда ва шунга монанд иш тутмоқда.

Тўққизинчи беш йилликда республика партия ташкилоти олдида қишлоқ хўжалиги фанининг энг янги ютуқларини пахта етиштиришга кенг жорий этиш вазифаси турди. Пахта-беда алмашлаб экиш кенг йўлга қўйилди, ғўзанинг вилтга чидамли «Тошкент-1», «Тошкент-2», «Тошкент-3», «Ф-153», «Ф-159», «С-6030» навлари етиштирилди.

Пахтачиликдаги техника тараққиёти пахта ҳосилини машиналарда териш даражасини тобора оширмоқда. Бу борада тўрт қаторли «Ўзбекистон» машинасининг яратилиши катта ютуқ бўлди.

Пахтани машинада териб олиш йил сайин кўпаймоқда. Машина терими 1970 йилда 34 процент, 1971 йилда 40,5 процентни, 1972 йилда 46 процентни ташкил этган бўлса, тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида 55 процентни ташкил этди.

Меҳнат унумдорлигининг бутун чоралар билан ўсиши, қишлоқ хўжалиги моддий-техника базаси янада мустаҳкамланиши, партия томонидан ишлаб чиқилган пахтачиликни интенсив ривожлантириш, мелиорация, химиялаштириш, комплекс механизациялаш ишларининг изчиллик билан амалга оширилиши туфайли беш йилликнинг охирига бориб, 5 миллион тонна пахта етиштириш мумкинлиги аниқ бўлиб қолди. 1973 йил якунлари — она-Ватанга 4 миллион 908 минг тонна «оқ олтин» етказиб берилганлиги бунинг ёрқин далилидир.

Қишлоқ хўжалигида ялпи маҳсулот (қиёсий нархларда) 1972 йилдагига нисбатан ўтган йили 5 процент, меҳнат унумдорлиги эса қарийб 6 процент кўпайди. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитети чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш ҳамда давлатга дон ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сотишни кўпайтириш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида голиб чиққанлиги учун республика қишлоқ хўжалиги ходимларини Қизил байроқ ва пул мукофотлари билан тақдирлади.

Шу йил март ойида бўлиб ўтган Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги илғорлари қурултойида республикамиз «оқ олтин» ижодкорлари тўққизинчи беш йилликнинг белгиловчи йилида 5 миллион тонна пахта етиштиришга қатъий бел боғлаганликларини изҳор этдилар. Шу кунларда мўл ҳосилга муносиб тайёргарлик ишлари тобора авж олмоқда.

КПСС XXIV съезди томонидан белгиланган халқ фаровонлигини оширишнинг кенг программаси республикамизда муваффақиятли ҳал қилинмоқда. Ижтимоий истеъмол фондлари, аҳолининг пул даромадлари тобора кўпаймоқда. Аҳолининг уй-жой шароити кун сайин яхшиланмоқда. Мактаблардаги ва мактабгача тарбия муассасаларидаги ўринларнинг сони кўпаймоқда.

Партия XXIV съезди Директиваларига мувофиқ, Ўзбекистонда халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни максимал даражада кўпайтириш вазифаси муваффақият билан ҳал қилинмоқда. Бу соҳа ишчилари, инженер-техник ходимлари 1975 йилда 240 миллион сўмлик ялпи маҳсулот тайёрлашни кўзлаганлар. Бу эса 1970 йилдагига нисбатан анча кўпдир.

Маданий қурилиш соҳасида ҳам жуда катта ютуқларга эришилди. Республика зиёлилари ўзларининг бутун билим ва талантларини халқ хизматига бағишламоқдалар.

Ўзбекистон меҳнаткашлари тўққизинчи беш йилликнинг белгиловчи йилини, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг ярим асрлик юбилейи нишонланадиган йилни ҳаётимизнинг ҳамма жабҳаларида зўр ғайрат билан бошладилар. КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаати уларнинг бу ғайратини янада жўш урдириб юборди. Ўзбекистоннинг барча ишлаб чиқариш коллективлари янги социалистик мажбуриятлар олдилар, муқобил планлар белгиладилар. Бу мажбурият ва планларнинг муваффақиятли бажарилиши КПСС XXIV съезди белгилаб берган улуғвор вазифаларни муваффақиятли ҳал этишнинг муҳим гаровидир.

К. КАРИМОВ,
П. КИМ,
тарих фанлари кандидатлари.

СОЦИАЛ ПОҒОНАНИНГ ЭНГ ПАСТИДА

ВАШИНГТОН, 8 апрель. (ТАСС). Қўшма Штатларнинг энг мазлум аҳолиси — Америка жамияти социал поғонасининг энг қуйи босқичида турувчи ҳиндилардир. Сенатнинг бир қанча кичик комиссиялари қилаётган докладлар мана шундан яққол далолат беради.

АҚШ Ички ишлар министрлиги ҳиндилар масаласи билан шуғулланувчи бюросининг раҳбари М. Томпсоннинг маълум қилишича, ҳозир ҳиндиларнинг резервацияларида ишсизлик даражаси 40 процентгача боради.

Ҳиндилар орасида сил, зотилжам, ошқозон-ичак касалликлари, тўйиб овқат емаслик натижасида ориқлаш АҚШдаги бошқа аҳолига нисбатан анча кўп. Резервацияларда болаларнинг нобуд бўлиши мамлакат бўйича бола нобуд бўлиш ўртача даражасидан қарийб бир ярим баравар ошади.

Докладларда айтилишича, ҳиндиларнинг кулба қишлоқларида касалхона ва врачлар ғоятда оз, медицина хизмати шу қадар қимматки, ҳиндилар ундан баҳраманд бўлолмайдилар.

Ахборот

ХОРАЗМ

Намунали хизмат

Областнинг шаҳар ва қишлоқларида соғлиқни сақлаш муассасалари тармоғи тобора кенгаймоқда. Яқинда Хива шаҳрида 125 ўринли болалар касалхонаси биноси фойдаланишга топширилди. Янги район — Хонқада эса 100 беморга мўлжалланган касалхона ишга туширилди. Бу шифохоналар ҳозирги замон медицина асбоб-ускуналари билан жиҳозланган. Беморларни даволаш, уларга намунали хизмат кўрсатиш учун барча шарт-шароит муҳайё.

«Дўстлик» куйлари

Аку соҳилида бир неча кун давомида дўстлик куйлари янгради. Татаристон АССР Абдулла Тўқай номли давлат филармониясининг «Дўстлик» эстрада ансамблини берган мароқли концертлар томошабинларда унутилмас таассурот қолдирди.

Қувноқ давра

Урганч районидаги Охунбобоев номли колхозда яхши анъана қарор топди. «Аёллар давраси» деб аталган кечалар ўтказиш одатга айланди. Яқинда бўлиб ўтган кеча «Онани шарафлаймиз» деган мавзуга бағишланди. Қишлоқ Совети раиси О. Абдуллаева, меҳнат ветерани Х. Бобожонова, колхознинг бош бухгалтери Р. Жабборова ва бошқалар сўзга чиқдилар. «Аёллар давраси» меҳнат ва бахт шодиёнасига айланди.

Мушоира

СССР Давлат мукофоти лауреати Рамз Бобожон бошчилигидаги бир гуруҳ шоирлар областнинг деҳқончилик ва меҳнаткашлари хузурида бўлишди. Таниқли шоир Рамз Бобожон ўзининг «Оби ҳаёт» поэмасидан парчалар ва янги шеърларини ўқиб берди. Шоирлардан Эгам Раҳим, Омон Матжон, Раҳим Бекниёз наврўз мушоирасида қатнашдилар. Янгиариқ район колхозларида, Боғот район меҳнаткашлари ҳузурида ўтказилган учрашувларда шоирлар ўз шеърларини ўқиб бердилар, қатнашчиларнинг саволларига жавоб қайтардилар.

Ф. ЗОҲИДОВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЮБИЛЕЙ ШАРАФИГА

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик юбилейи муносабати билан жойларда қизиқарли лекция ва суҳбатлар ўтказилмоқда. Тошкент Олий партия мактабининг тингловчиларидан бир гуруҳи яқинда Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг далаларида бўлишиб, «Ўзбекистонда ленинча миллий сиёсатнинг тантанаси», «КПСС ва Совет давлати ташқи сиёсатининг синфий, интернационал характери» деган мавзуларда лекция ва суҳбатлар ўтказдилар.

И. АБЛЯКИМОВ.

Самарқанддаги шойи тўқув фабрикасида тайёрланаётган нурбаш ва бекасам газламалар республикамиздагина эмас, Урта Осиёдаги қардош республикаларда ҳам харидоргир. Суратда: корхонанинг илғор ишчиси Ҳакима Шарипова. У беш йилликнинг учинчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун курашмоқда.

В. Сиротнин фотоси.

●

Қодир Татарисовни «Чирчиксельмаш» заводи коллективи ҳурмат билан тилга олади. Корхонанинг бу тажрибали ва илғор ишчиси ўзининг 26 йиллик иш фаолияти давомида кўплаб малакали шогирдлар тайёрлади. Суратда: пешқадам ишчи Қодир Татарисов.

И. Глауберзон фотоси.

БУГУН ОДЕССА ШАҲРИ НЕМИС-ФАШИСТ БОСҚИНЧИЛАРИДАН ОЗОД ЭТИЛГАНИГА 30 ЙИЛ ТЎЛДИ

ДЕНГИЗ ДАРВОЗАСИ

Одесса тарихий, маданий ёдгорликларга бой шаҳар. У ерда мен бир неча марта бўлганман. Шаҳарнинг чиройли парклари, катта-кичик кўчалари, сол-салари, сердарахт хиёбонлари, ёдгорликлари кишини ўзига мафтун қилади. Унинг бир қисми Қора денгиз соҳилида жойлашган.

Одесса Совет Украинасининг йирик саноат шаҳарларидан бири. У ўзининг ажойиб революцион анъаналари, тарихий воқеалари билан ажралиб туради. Бундан 180 йил муқаддам 1794 йилнинг кузида порт иншоотларини қуриш учун асос солинди, шаҳар пойдеворига биринчи тошлар қўйилган эди. Кўпгина буюк олимлар, ёзувчилар ва рассомлар ҳаёти ва ижоди Одесса номи билан боғлиқ.

Одесса порти Совет Иттифоқидаги энг йирик портлардан бирдир. У Қора денгиз кемачилигининг асосий базаси. Одесса порти орқали чет мамлакатлар билан савдо-сотиқ ишлари амалга оширилади. Йўловчи-сайёҳларни ташишда ҳам Иттифоқимизда биринчи ўринни эгаллайди. Чет элларга ва Қора денгиз қирғоқлари бўйлаб сафар қилаётган сайёҳатчилар ўз йўлларини шу ердан бошлайдилар. Шунинг учун ҳам Одесса порти Совет Украинасининг денгиз дарвозасидир.

Улуғ Ватан уруши йилларида немис-фашист босқинчиларига қарши шаҳар жанглар 73 кун давом этди. Бу ерда гитлерчиларнинг жуда кўплаб солдат ва офицерлари, ҳарбий техникаси йўқ қилинди.

Партия ва ҳукуматимиз шаҳар мудофаачиларининг сўнмас жасоратини юқори баҳолади. «Одессани мудофаа қилганлиги учун» медали таъсис этилди. Кейинчалик Одессага қаҳрамон шаҳар унвони берилди. 1944 йилнинг 10 апрелида Одесса фашист босқинчиларидан озод қилинди.

Т. ХОЛМУҲАМЕДОВ.

Бундан 30 йил муқаддам, 1944 йил 10 апрелда Совет Армияси қисмлари Одесса шаҳрини немис-фашист босқинчиларидан озод қилди. Юқорида: чапдаги суратда ўша тарихий кунда олинган. Унгда: Одесса шаҳрини озод қилишда қатнашган жангчиларнинг тантанали марши тасвирланган. Унгдаги суратда: шаҳардаги Ленин кўчасининг ҳозирги кўриниши. Пастдаги суратда: қаҳрамон шаҳар мудофаачилари шарафига ўрнатилган ёдгорлик.

И. Павленко (ТАСС) ва Т. Холмуҳамедов фотолари.

САЛОМАТЛИК МАНБАИ

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Меҳнат ва СССР мудофаасига тайёр (ГТО) Бутуниттифоқ физкультура комплекси жорий этиш тўғрисида»ги қарори эълон қилинганига икки йилдан ошди. Янги комплекс республикамизнинг ўн ёшдан олтмиш ёшгача бўлган аҳолиси меҳрини қозонди. Утган йилнинг ўзидагина 690 мингга яқин киши ГТО нишондори бўлди. Саломатлик комплексини меҳнаткашлар ва ўқувчи ёшлар ўртасида тарғиб қилишдаги муваффақиятлари учун Фарғона областининг Қува райони билан Андижон шаҳар спорт ташкилотларига Узбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроқлари топширилди. Андижонликларнинг бу борадаги муваффақиятлари ГТО комплекси активларининг биринчи республика слётида ҳам, яқинда Андижон шаҳрида бўлиб ўтган область физкультура активи йиғилишида ҳам алоҳида таъкидланди.

Қуйида сўз андижонликларнинг ГТО физкультура комплексини жорий этишдаги иш тажрибалари ҳақида боради.

ГТО ОДИМЛАРИ

Бизда жисмоний тарбия оммавийлигини, спортчилар маҳоратини ошириш, физкультура ва спортни янада ривожлантириш, уни меҳнаткашлар турмушига сингдириш масалалари партия ва совет ташкилотларининг кундалик ишига айланган. Жумладан, бизнинг ижроия комитет мажлислари ва сессияларида физкультура-спорт, шу жумладан ГТО Бутуниттифоқ комплексини аҳоли ўртасида кенг жорий этиш масалалари бир неча марта муҳокама қилинди. Ҳар бир сессия олдидан сайловчиларга анкета-мурожаатнома тарқатиш одат тусига кириб қолди. Унда шаҳар Советининг навбатдаги йиғилишида кўриладиган масалалар маълум қилинади, одамларнинг фикри сўралади. Масалан, шаҳар советининг «Меҳнат ва СССР мудофаасига тайёр» комплексига бағишлаб ўтказилган сессияси олдидан ҳам шундай қилдик. Бу депутатлар, физкультура коллективлари, олий ва ўрта махсус ўқув юртлари, мактаблар, корхона ва муассасаларнинг раҳбарларини анча ўйлантириб қўйди. Улар сессияга маълум тайёргарлик ва режалар билан келдилар. Сайловчилар спорт ишлари ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини айтишди. Ижроия комитет ва унинг спорт ҳамда оммавий мудофаа ишлари доимий комиссияси шу фикр-мулоҳазалар асосида эътиборни кўпроқ нималарга қаратиш кераклигини билиб олди.

Ўшандан буён орадан бир йилдан кўпроқ вақт ўтди. Бу давр ичида анча ишлар амалга оширилди. Аввало, спорт тараққиётининг замини бўлмиш базалар мустаҳкамланди. Ҳозир шаҳарда иккита стадион, 26 та футбол майдони, олтита тир, 200 дан ортиқ волейбол, баскетбол майдончалари бор. Саломатлик манбаи — ГТО комплексини пропаганда қилиш янада кучайтирилди, плакатлар, паннолар ташкил этилди, суҳбатлар уюштирилди. Мусобақа физкультура-спорт пропагандасининг таъсирчан ва оммавий воситаларидан биридир. Шу боисдан спортнинг футбол, волейбол, енгил атлетика, нафис гимнастика, қўл тўпи, қиличбозлик, самбо, эркин кураш, бокс каби турлари бўйича мусобақалар мунтазам ўтказиб турилади.

Шаҳар корхоналарида жисмоний тарбия билан мунтазам шуғулланаётганлар миқдори ортиб, янги физкультура комплекси нишондорлари кўпайди. Кейинги икки йил ичида бизда 80 минг киши ГТО нормасини муваффақиятли топшириб, олтин ва кумуш нишон олишга муваффақ бўлди. Оқибатда ишчилар ўртасида касалланиш 15 процент камайди, интизом мустаҳкамланди, меҳнат унумдорлиги эса 8 процент ўсди. Бу жиҳатдан 112-автобаза ишлари ибратлидир. Автобазада 332 киши ишлайди, шундан 180 киши спорт билан шуғулланади, футбол, мерганлик, туризм, автоспорт секциялари ишлаб турибди. Корхонада спорт ишлари билан шуғулланувчи махсус комиссия тузилган. Ишчилар, хизматчилар ГТОнинг кўпгина синовлари қатори сузиш ва мерганлик нормативларини топширишда яхши кўрсаткичларга эришмоқдалар. Ёшлар билан бирга кексалар ҳам спортни севиб қолишди. Бунда автобаза директори, шу корхона физкультура коллективи советининг бошлиғи С. Ўрозалиевнинг хизмати катта. У машғулотлар мунтазам ўтиши ҳақида ғамхўрлик қилиш билан бирга бошқалар қатори ўзи ҳам мусобақаларда қатнашмоқда.

Андижон машинасозлик, «Ирмаш» заводлари, ёғ-мой комбинати, шаҳар савдо бошқармасида, бир қанча олий ва ўрта махсус ўқув юртлари ҳамда мактабларда спортнинг обрў-эътибори ошмоқда.

«Меҳнат ва СССР мудофаасига тайёр» комплекси асосида оммавий физкультура ва спорт ишларини ташкил этишдаги муваффақиятларимиз Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи билан тақдирланганини зиммамизга катта масъулият юклайди. Байроқни қўлда сақлаб қолиш учун кўп ишлар қилишимиз керак.

Бу борада айрим камчиликлар ҳам йўқ эмас. Баъзи корхоналарда физкультура ва спорт ишига эътиборсизлик билан қараётгани кечирилмас ҳолдир. Пахта тозалаш заводларида, озиқ-овқат корхоналарида, 162- ва 24-қурилиш трестларида, 13-ғишт заводлари бошқармасида физкультура ҳаракатига яхши эътибор берилмаяпти. Айниқса «Коммунар» заводи раҳбарлари ишга панжа орасидан қараётгани бизни ранжитади, ўтган сессияда бу корхона раҳбарлари шаънига анча-мунча нордон гаплар айтилган эди. Лекин, завод директори К. О. Вахрушев танқиддан тегишли хулоса чиқариб олмади.

Шаҳар Совети шуларни инобатга олиб, корхоналар, идоралар, ташкилот ва муассасаларнинг раҳбарларига физкультура ва спорт ишларини, шу жумладан ГТО комплекси жорий этишни янада кучайтириш юзасидан қўшимча тадбирлар белгилашни тавсия этди.

А. ЖАЛИЛОВ,
Меҳнаткашлар депутатлари Андижон шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

ҚАФАСДАГИ ХОНБАЛИҚ...

ПРАГА. Жанубий Чехия балиқ хўжалиги мутахассислари хонбалиқ кўпайтиришнинг янги усулидан самарали фойдаланмоқда. Ҳажми 16 куб метрли металл қафас ҳовуз тубига туширилади. Унга қўйиб юборилган хонбалиқлар майдаланган озуқа билан боқилади. Натижада бу балиқларнинг вазни одатдаги боқиладиган балиқларникидан икки баравар тез ўсди.

Бултур Глубока балиқ хўжалигининг меҳнатчилари шу янги методни биринчи марта қўллаб республикага 450 центнер хонбалиқ етказиб беришди.

ЗАҒИЗҒОНЛАР «БЎСА»СИ

КАНБЕРРА. Зағизғоннинг бутун дунёга машҳур бўлган бо-қибеғамлиги, яқинда Сидней электр таъминоти тармоғида катта фалокатга сабаб бўлди. Австралиядаги бу йирик шаҳар атрофидаги кичик шаҳарчалар зағизғонларнинг айби билан деярли бир соатгача электр чироқсиз қолди.

Бу ҳодиса Сидней марказидан тахминан 20 километр четдаги Бэконхилл районининг Диксон кўчасида юз берди.

Икки зағизғон, деб ҳикоя қилади бу воқеанинг шоҳиди бўлган кишилар 11-киловольт кучланишдаги юқори вольтли линиянинг симларига қўниб турган эди. Қандайдир бир дақиқа ичида, балки бизга шундай туюлгандир, қушлардан бири гўё «бўса» олгандек, бошқа симда турган қушнинг тумшуғига, тумшуғини тегизди. Шу заҳоти лов этиб мовий аланга чиқди, нимадир қаттиқ портлаб кетди, симёғочга ўрнатилган трансформатор будкасидан қоп-қора тутун чиқа бошлади. Залворли симлар ерга узилиб тушди.

Қушларни столбадан бир неча қадам наридан топишди. Паррандалар алангадан жизғанак бўлиб ёнма-ён ётишган экан.

АРХЕОЛОГЛАР ТОПИЛМАСИ

БОГОТА. Колумбия антропология институтининг ходимлари Магдалена департаментидаги Съерра-Невада-де-Санта-Марта тоғидан Колумб давригача яшаган индеецларнинг 80 та қарорғоҳи қолдиғини топишди. Уларнинг фикрича, бизнинг эрамиздан 1000 йил олдин ҳам шу районда қадимий индеецларнинг Тайронас қабиласи яшаган.

Қадимий аҳолининг мураккаб инженерлик иншоотлари кишини ҳайратда қолдиради, деб таъкидлайди антропологлар.

Қазилмалардан топилган меҳнат қуроллари, Тайронас индеецлари деҳқончилик билан шуғулланганликларидан далолат беради. Бунинг учун улар тоғ қиялликларидан эни 15 метр, узунлиги 2,5 километр келадиган айвонлар қуришган. Айвон деворларини тош териб мустаҳкамлашган.

(ТАСС).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00—МОСКВА. 12.05—Гимнастика. 12.10 Янгиликлар. 12.30 — **Сўнгги қурбон** (спектакль). 15.15—1974 йил қўшиқлари. 15.45 — Телефильм. 16.15—Халқаро театр куни. 17.30—Ёшлар программаси. 18.45 — ТОШКЕНТ. 18.55—Қувноқлар даврасида. 19.25—«Ахборот». 19.40—Миллионлар ленинча университети. 19.55 — Илмий-оммабоп программа. 20.35 — «Ахборот». 20.55—МОСКВА. Хоккей: ЧССР—СССР. 23.15—Буюк совет композиторлари. Р. М. Глиэр (Тошкент). 24.00—«Вақт». ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 18.45—МОСКВА. 18.50 — Янгиликлар. 19.00 — **Петербургдан Москвага саёҳат**. 20.00—Фан оламида. 20.30 — Моҳир қўллар. 20.55—ТОШКЕНТ. Қишлоқларимиз жамоли. 21.25 — Концерт. 22.00—**Ташналик** (бадиий фильм). 23.15 МОСКВА. Концерт. 23.35—**Биринчи муҳаббат** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00—Тошкент янгиликлари. 19.15 — Телефильм. 19.30 — Қизиқувчилар экрани. 20.00 — Ўқув кўрсатуви. 20.40 — Аниқловчи йил вахтасида. 21.20—**Юрий Гагарин** (телефильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 10/IV да **Севги ва қилич**, 11/IV да **Аида**, 12/IV да **Флория Тоска**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 10/IV да **Парвоз**, 11/IV да **Абу Райҳон Беруний**, 12/IV да **Комиссия**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 10/IV да **Замонали ва Омонали**, 11/IV да **Фарғона тонг отгунча**, 12/IV да **Хонума хоним**.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 10/IV да **Алғов-далғов**, 11/IV да **Мудҳиш вазият**, 12/IV да **Ташвишланманг, онажон!**

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика бошқармасига қарашли

«СОЮЗСЧЕТТЕХНИКА» БУТУНИТТИФОҚ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ-ТЕХНИКА БИРЛАШМАСИНИНГ ҲИСОБЛАШ ТЕХНИКАСИНИ РЕМОНТ ҚИЛИШ ВА ТЕХНИКА ХИЗМАТИ КЎРСАТИШ БЎЙИЧА

ТОШКЕНТ ТАЖРИБА ЗАВОДИ

БАРЧА ТАШКИЛОТ ВА МУАССАСАЛАРДАН

БАРЧА СИСТЕМАЛАРДАГИ ҲИСОБЛАШ, ЖАМЛАШ, БУХГАЛТЕРИЯ, ФАКТУРА ВА ЁЗУВ МАШИНКАЛАРИ, ШУНИНГДЕК ТАБУЛЯТОРЛАР, СОРТИРОВКАЛАР, «ЗОЕМТРОН (ЭТР)-220», «ЭЛКА-22 ва 22 М», «ОРБИТА», «ИСКРА 111», «ИСКРА 111 Т», «ИСКРА 111 И», «ИСКРА 110», «ИСКРА 11 ва 11 М», «ИСКРА 12», «ИСКРА 122», «ЭЛЕКТРОНИКА ДД», «ЭЛЕКТРОНИКА 68» МАРКАЛИ КЛАВИШЛИ ЭЛЕКТРОН МАШИНКАЛАРНИ, ЭФА 382, 383 ЭЛЕКТРОН ФАКТУРА АВТОМАТИНИ, ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ЖОЙЛАШГАН ТАШКИЛОТЛАРДАН «РОМАЙОР 1», «РОМАЙОР II», «РОМАЙОР III», «РОМАЙОР 312», «РОМАЙОР 313» ПОЛИГРАФИЯ МАШИНКАЛАРИНИ

РЕМОНТГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ЗАВОД

ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИДА ИШЛАБ ЧИҚАРИЛГАН ҳисоблаш техникаси «Зоемтрон 382/383» маркали расчет автоматлари, перфораторлар, «Зоемтрон—415», «Оптима 527/528» ташкилий автоматлари, «Целлатрон 220», «Целлатрон Р-44 СМ» ҳисоблаш машиналари, «Аскота 170» бухгалтерия машиналари, «Аскота 114, 314» жамлаш машиналари, «Оптима М 100», «Оптима М 16», «Зоемтрон 520», «Эрика 30, 40, 41» ёзув машинкаларини;

БОЛГАРИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИДА ИШЛАБ ЧИҚАРИЛГАН «Элка-22», «Элка-22 М» ҳисоблаш машиналарини, шунингдек Ватанимизда ишлаб чиқарилган «Искра 111, 111 Т, 11121», (Орловдаги «УВМ» заводи), «Искра 122», «Искра 12» (Курскдаги «Счетмаш» заводи), «Раса» (Вильнюс электросчетчиклар заводи) ҳисоблаш машиналарининг

ГАРАНТИЯ РЕМОНТИНИ БАЖАРАДИ

Ремонт заводда ва буюртмачиникида ўтказилади.

ЗАВОД ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ ТАШКИЛОТЛАР БИЛАН 1974 ЙИЛДА ЮҚОРИДА КЎРСАТИБ ЎТИЛГАН МАШИНАЛАРГА (ҳисоблаш-перфорацион ва полиграфия техникасидан ташқари) ТЕХНИКА ХИЗМАТИНИ КЎРСАТИШ БЎЙИЧА

ШАРТНОМАЛАР ТУЗАДИ

Мурожаат учун адрес: 700000, Тошкент, Почтамт, абонемент қутиси № 109, Свердлов кўчаси, 20-уй, телефон 33-12-17.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МАДАНИЯТ МИНИСТРЛИГИНИНГ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ МАДАНИЯТ ИНСТИТУТИ

1974—1975 ўқув йилига қуйидаги мутахассисликлар бўйича

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Сиртқи бўлимга: кутубхонашунослик ва библиография.

маданий-оқартув ишлари: халқ чолғу асбоблари раҳбарлари ва хор-дирижёрлиги.

Ўқиш муддати — 5 йил.

Кечки бўлимга: кутубхонашунослик ва библиография.

Ўқиш муддати — 5 йил.

Институтга кирувчилар қуйидаги фанлардан имтиҳон топширадилар: махсус ихтисос (маданий-оқартув факультети), СССР тарихи, ўзбек тили ва адабиёти ёки рус тили ва адабиёти (ёзма ва оғзаки), чет тили.

Аризалар 20 апрелдан 31 майгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 1 июндан 20 июнгача давом этади.

Кирувчилар ариза билан қуйидаги ҳужжатларни қўшиб топширадилар; ўрта маълумот ҳақида етуклик аттестати ёки диплом (асл нусхаси), олий ўқув юртига кириш учун берилган характеристика, соғлиги тўғрисида справка (286-форма), тўртта фотосурат (3х4 см. ҳажмида, бош кийимсиз тушилган сурат), меҳнат ёки колхоз дафтарчасидан кўчирилган нусҳа, институтга кирувчилар паспорт, ҳарбий хизматга алоқадорлик гувоҳномаси ёки ҳарбий билетни шахсан кўрсатадилар.

Институт адреси: Тошкент-164, Высоковольтний массиви (19, 69, 71-автобуслар, 13, 22-трамвайларнинг «Универмаг» бекати), телефон 62-28-07.

●

«ЎЗБЕКГИДРОЭНЕРГОСТРОЙ» трестига қарашли

МЕХАНИЗАЦИЯЛАШГАН КЎЧМА КОЛОННА ВА «ТАШСПЕЦСТРОЙ» ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИ

ТУГАТИЛДИ

Ана шу ташкилотлар билан ҳисоб-китоб қилиш бўйича барча даъволар «ТАШЭНЕРГОСТРОЙ» қурилиш-монтаж бошқармаси томонидан эълон чиққан кундан бошлаб бир ой мобайнида қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Куйбишев райони, «Комсомол 40 йиллиги» кўчаси, 15-уй.

«Ўзбекконцерт»

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

12, 13 АПРЕЛЬ КЕЧ СОАТ 8 да

ЛИВАН «КАРАКАЛЛИ» РАҚС АНСАМБЛИНИНГ

ГАСТРОЛЛАРИ

Билетлар кундуз соат 2 дан бошлаб ҳар куни сотилади.

●

ТОШКЕНТДАГИ «ЎЗБЕКСЕЛЬМАШ» ЗАВОДИГА

газ пайвандчилар, электр пайвандчилар, барча ишлар бўйича слесарлар, токарлар, фрезеровкачилар, электромонтёрлар, револьвершиклар, металл кесувчилар, прессловчилар, пармаловчилар, ёрдамчи ишчилар, юк ташувчилар ва юқорида кўрсатиб ўтилган мутахассисликлар бўйича шогирдлар

КЕРАК

Якка кишилар ётоқхона билан таъминланади.

Тошкент шаҳрида пропискаси бўлган 3-5 разрядли токарлар ва револьвершиклар, карбонат ангидрид муҳитида пайванд қилишни биладиган 4-5 разрядли газ-электр пайвандчилар, 4-5-разрядли асбобсоз-слесарлар, гильотиншиклар, металл кесувчилар, штамповкачилар, формовшиклар, технолог, конструктор ва бошқа юқори малакали мутахассислар завод билан тузилган шартномага биноан 3 йил мобайнида квартира билан таъминланадилар.

Мутахассислиги бўлмаган кишилар заводга кириб, 2-3 ой мобайнида тегишли мутахассисликка эга бўладилар.

Иш ҳақи — ишбай, мукофотли, — шогирдларга вақтбай усулда 1-разряд тариф ставкасининг 75 процентини миқдорида ҳақ тўланади.

Завод қошида ишлаб чиқариш-техника ўқиши кенг ривож топган. Завод қошида ишчи ёшлар мактаби, кечки техникум филиали ишлаб турибди, спортнинг кўпгина турлари бўйича спорт базаси мавжуд.

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси, ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга мурожаат қилинсин.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР
Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Р. 02365. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А. — 84.